

Kultúrno - výchovné občianske združenie

Lácho Drom

Implementácia dopytovo orientovaného projektu:

PODPORA SIEŤOVANIA RÓMSKÝCH OBČIANSKÝCH AKTIVISTOV V RÁMCI LOKÁLNYCH KOMUNÍT REGIÓNU GEMER- MALOHONT-NOVOHRAD

Prínosy a odporúčania

ZÁKLADNÉ ÚDAJE O PROJEKTE

Kontaktné údaje	
Sídlo prijímateľa	Huta 31, 985 05 Kokava nad Rimavicou
Štatutárny zástupca	Mgr. Vladimír Sendrei
Mobil	0917 438 483, 0903 867 299
Web	https://lacho-drom.sendrei.eu/
e- Mail	sendreivladimir@gmail.com
Administratívne začlenenie	
Kraj	Banskobystrický
Okres	Poltár, Lučenec, Rimavská Sobota
Región	Gemer, Novohrad, Malohont
Údaje projektu	
Kód výzvy	OP EVS DOP-PO1-SC1.1-2017-5
Kód projektu	314011Q481
Kód zmluvy	Z314011Q481
Poskytovateľ	Ministerstvo vnútra SR, OP Efektívna verejná správa
Odborný personál projektu	
Garant projektu	Mgr. Mariana Pehelová, PhDr. Stanislava Botošová
Odborník senior 1	Mgr. Maroš Oláh
Odborník senior 2	Mgr. Vladimír Sendrei
Odborník senior 3	Mgr. Ivana Kyseľová
Expert 1	Ing. Mgr. Gabriela Radičová
Expert 2	Mgr. Alena Horváthová
Expert 3	Mgr. Tibor Horváth
Odborník junior 1	Bc. Jana Sendreiová
Odborník junior 2	Mgr. Július Radič
Odborník junior 3	Bc. Beáta Berkyová
Riadenie projektu	
Projektový manažment	Mgr. Pavol Kalmár
	Mgr. Mária Albertová
	Ing. Adriana Kapcová

OBSAH

ÚVOD	4
Vízia projektu	6
Projekt a jeho Realizácia	7
1 Štruktúra projektu a jeho zabezpečenie	7
1.1 Štruktúra a časový harmonogram realizácie projektu	7
1.2 Partnerstvo v rámci projektu.....	8
1.2.1 Príprava partnerstiev	8
1.2.2 Partneri a ich význam pôsobenia	8
1.3 Ambasádor projektu	9
1.4 Celkové prínosy Projektu	10
2 Realizácia projektu „Sieťovanie“	11
2.1 Podaktivita 1: Vytvorenie nových platforiem s tematickými zoskupeniami.....	11
2.1.1 Vytvorenie Komisie pre rómske záležitosti.....	11
2.1.2 Vytvorenie komunálnych platforiem Rómov	13
2.2 Podaktivita 2 – Odborná príprava rómskych aktivistov	15
2.2.1 Analýza a hodnotenie existujúcich dostupných vzdelávacích programov	15
2.2.2 Vytvorenie vzdelávacieho programu prispôbeného rómskym aktivistom.....	16
2.2.3 Realizácia nových vzdelávacích programov na komunálnej úrovni	19
2.2.4 Zriadenie a prevádzka Informačno-vzdelávacieho centra	23
2.3 Podaktivita 3 – Vytvorenie spoločnej platformy (webový portál) pre cieľovú skupinu rómskych občianskych aktivistov	27
2.3.1 Návrh webového portálu	27
2.3.2 Tvorba (programovanie) portálu vrátane obsahovej náplne.....	29
2.3.3 Testovanie, spustenie a prevádzka portálu	30
2.4 Podaktivita 4 – Publicita a komunikácia (semináre, prezentácie, diskusie).....	31
2.4.1 Obsahová príprava na realizáciu komunikačných aktivít.....	32
2.4.1.1 Odkazy publicity na webe	34
2.4.1.2 Publicita na aktivitách a v priestoroch	34
2.4.2 Realizácia eventov formou lokálnych Road shows.....	36
2.4.3 Spracovanie výstupov z projektu.....	40
3 hodnoty merateľných ukazovateľov nášho Projektu	41
4 Prínosy a odporúčania	42
4.1 Pracovné aktivity vybraného odborného personálu.....	42
4.2 Prínosy projektu – čo bolo dobré.....	43
4.3 Odporúčania a pranie.....	46
ZÁVER a poďakovanie	48

ÚVOD

KVOZ Lácho drom od svojho vzniku (1997) pôsobí v okrese Poltár – Novohrad. Aktívne spolupracuje so samosprávami, záujmovými organizáciami, tretím sektorom. Prioritne sa venuje integrácii rómskeho obyvateľstva medzi majoritu a odstraňovaniu diskriminácie sociálne vylúčených osôb formou kultúrno-vzdelávacích a osvetových podujatí. V spolupráci s relevantnými inštitúciami na Slovensku aj v zahraničí sa podieľa nielen na riešení rómskej otázky ale aj prevencii proti separácii a segregácii.

Naša organizácia svojimi dlhoročnými realizovanými projektmi prispieva k zachovaniu rómskej kultúry a tradícii a kultúrnymi aktivitami sa dlhodobo snaží zviditeľňovať rómsku kultúru doma i v zahraničí – a to s cieľom odstraňovať priepasť medzi Rómami a nerómami a viesť (najmä) mladých k tolerancii. Za pomoci partnerov z regiónu realizuje a zapája sa do mnohých úspešných projektov v rámci boja proti predsudkom a prejavom rasizmu formou kultúry, športu a vzdelávania. Snahou nášho združenia je v dlhodobom horizonte:

- Iniciovat' nové aktivity a zároveň stavať na už existujúcich dlhoročných skúsenostiach a poznatkoch o budovaní občianskej spoločnosti a presadzovaní princípov demokracie, účasti na zmiernení rasovej/etnickej nerovnosti a napätia, diskriminácie a netolerance a zvyšovaní povedomia o ľudských právach v kontexte rómskej národnostnej menšiny;
- Pokračovať v boji proti sociálnemu vylúčeniu Rómov prostredníctvom povzbudenia a zvýšenia kapacít rómskych aktivistov a predstaviteľov rómskych komunít v oblasti občianskeho povedomia, na miestnej, regionálnej a prípadne národnej úrovni;
- Posilnenie a inštitucionalizácia spolupráce medzi predstaviteľmi územnej samosprávy a rómskymi neziskovými organizáciami pri riešení akútnych sociálno-ekonomických problémoch prostredníctvom ustanovenia a pravidelných zasadnutí pracovnej komisie.

Žiadateľ je od roku 2009 členom Slovenskej siete proti chudobe, členom siete organizácií medzinárodnej organizácie SPOLU, partnerom OZ Ľudia proti rasizmu a držiteľom ocenenia Gipsy Spirit za úspešnú realizáciu projektov. Predseda združenia (Mgr. Vladimír Sendrei) je známy občiansky aktivista, v roku 2010 sa stal ambasádorom programu Boj proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu, v roku 2011 sa stal ambasádorom Roka dobrovoľníctva. Zároveň pôsobí aj ako poradca Splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity a poradca Splnomocnenca vlády SR pre občiansku spoločnosť a od roku 2015 je členom Výboru národnostných menšín Úradu vlády SR.

Žiadateľ má skúsenosti s realizáciou projektov spolufinancovaných z rôznych grantových a dotačných programov s cieľom podpory rómskej menšiny – zameranie realizovaných projektov: ochrana ľudských práv, komunitná práca, prevencia kriminality, osвета a vzdelávacia činnosť, občiansky aktivizmus, kultúrna výchova, poradenstvo pre sociálne slabých občanov. Všetky informácie nájdete na: <https://lacho-drom.sendrei.eu/>

O lekhaviben le projektoske

O ačhiben savo thoven paš peste o themutne aktivisti pal o lokalne komuniti le regionoske Gemer-Malohont-Novohrad

Jekh angluno drom le projektoske hin o keriben sar te džal dureder o efektos le projektoske, the akor, kana o projektos agorinela. Vašoda o KVOZ Lácho drom kana kerelas o projektoskere aktiviti imar gondol'inelas pro oda, sar te federisa'ol le Romengero drom.

Prindžardo elementos le projektoste kerel e Komisija perdal o romane but'a, savi džala dureder the akor, kana agorinela o projektos, vašoda kaj odoj kerena o manuša save hine andal o anglemanušengero jekhetañiben. O bešibena le romengere platformendar ovena zaačhade amara organizacijaha.

O terne romane aktivisti hine jekhbuter andal e phari socijalno situacija, o lovengero – materijalno keriben sar te džal e komunalno platforma pal o terne, ovela avka sar arakhaha o externo love. Sar te džal e komunalno platforma pal o phureder Roma ovela le lovendar save dena o manuša, vaj le lovendar andal o anglemanušengero the privatno jekhetañiben.

KVOZ Lácho drom kerel but berša o webovo portal'is the o informačno – sikhad'ipnaskero centrum the akor, kana agorinela o projektos, vašoda kaj pes užarel bareder interesis pal kala but'a. Kaj te džal dureder o projektos ovela the kaja brožura kaj hine savore kerde aktiviti andal o projektos u hine the pre aver grupi. Andro elektricko dikhiben šaj dikhen aja brožura the pro kerdo webos.

The pre weboskeri platforma savi lidžal o KVOZ Lácho drom hino pro cird'ipen o sikhavibnaskero programos. Oda ovela dino avri the pre aver MVO (romane the naromane) te šaj keren o sikhavibnaskere aktiviti, the pre aver manuša save hine romane aktivisti.

...a projektról

A roma civil aktivisták hálózatépítésének támogatása a Gömör-Malohont-Novohrad régió helyi közösségein belül.

A Projekt egyik fő célja a projekteredmények fenntarthatóságának biztosítása a befejezést követően is. Ennek érdekében a Lácho drom kulturális és oktatási civil egyesület már az egyes projekttevékenységek megvalósítása során figyelembe vette és biztosította azokat a folyamatokat, amelyek hozzájárultak ehhez a célhoz.

A Projekt fontos eleme a Romaügyi Bizottság, amelynek fenntarthatósága a projekt lezárása után is biztosított lesz a közsféra szereplőinek bevonásával. A roma platformok rendszeres találkozóit szervezetünk koordinálja és támogatja.

Különösen a fiatal roma aktivisták kerülnek ki gyakran nehéz szociális helyzetből, a fiataloknak szóló önkormányzati platform tevékenységében való részvételük anyagi és anyagi biztosítását külső források felkutatása formájában valósítják meg. Az idős romák önkormányzati platformjának működését a tagsági és szponzorációs adományokból, valamint a köz- és magánszektorbeli szervezetek hozzájárulásaiból finanszírozzák.

A Lácho drom kulturális és oktatási civil egyesület a projekt lezárása után is biztosítja a webportál és az Információs és Oktatási Központ hosszú távú működését, mivel ezen szolgáltatások iránt fokozott érdeklődés várható. Ez a prospektus, amely összefoglalja a projekten belül megvalósult tevékenységeket és bemutatja a különböző célcsoportokat, szintén hozzájárul a fenntarthatósághoz. A létrehozott webes platformon elektronikus formában is elérhető lesz.

Hasonlóképpen egy oktatási program is letölthető a Lácho drom kulturális és oktatási civil egyesület által üzemeltetett webes platformon. Különböző non-profit szervezetek (roma és nem romák) számára is felajánlják majd, hogy oktatási tevékenységeket hajtsanak végre más, a civil aktivisták környezetéből érkező potenciális pályázók számára.

VÍZIA PROJEKTU

Jedným z hlavných cieľov projektu „Sieťovanie“ bolo zabezpečiť udržateľnosť výsledkov projektu aj po jeho skončení. Za týmto účelom sme už počas realizácie jednotlivých projektových aktivít brali do úvahy a zabezpečovali také procesy, ktoré k tomuto cieľu prispievali.

Významný prvok projektu predstavuje Komisia pre rómske záležitosti s udržateľnosťou aj po skončení projektu zabezpečená prostredníctvom zapojenia subjektov verejného sektora (miestnych a regionálnych samospráv). Už akceptácia a neskoršie oficiálne schválenie stanov počas prvého zasadnutia Komisie vytvorila záväzok pre všetky zúčastnené strany - zabezpečiť dostatočné personálne a technické kapacity na participáciu. Okrem toho pravidelné zasadnutia rómskych platforiem budú aj naďalej koordinované a podporované našou organizáciou.

Podobne je zabezpečená udržateľnosť aj v prípade novozaložených rómskych platforiem. Nakoľko hlavne mladí rómski aktivisti pochádzajú často krátko z neľahkých sociálnych pomerov, finančno-materiálne zabezpečenie ich účasti na činnosti komunálnej platformy pre mladých bude realizované formou hľadania externých zdrojov. Fungovanie komunálnej platformy pre starších Rómov bude financované z členského a sponzorských darov a príspevkov.

Žiadateľ zároveň zabezpečí dlhodobú prevádzku webového portálu a Informačno-vzdelávacieho centra v priestoroch novovzniknutého Komunitného centra v Kokave nad Rimavicou. Nakoľko sa očakáva zvýšený záujem o služby portálu, ako aj centra.

Udržateľnosť výsledkov projektu je zabezpečená aj prostredníctvom propagácie počas tzv. Roadshows events a komunikačných aktivít realizovaných v spolupráci s rómskymi aktivistami a partnermi projektu. K udržateľnosti prispeje aj táto brožúra, ktorá sumarizuje realizované aktivity, výstupy, príklady dobrej praxe a odporúčania v rámci projektu „Sieťovanie“ a bude prezentovaná rôznymi cieľovými skupinám, v rôznych kútoch Slovenska, hlavne počas kultúrno-spoločenských aktivít Vladimíra Sendreia. V elektronickej podobe bude k dispozícii aj na vytvorenej webovej platforme.

Podobne na webovej platforme prevádzkovej našim združením budú k dispozícii na stiahnutie vzdelávacie programy. Tie budú ponúknuté aj rôznym MVO (rómskym aj nerómskym) pre účely realizácie vzdelávacích aktivít pre ďalších prípadných záujemcov z prostredia občianskych aktivistov.

Mgr. Vladimír Sendrei, štatutárny zástupca KVOZ Lácho drom, človek s veľkým srdcom.

PROJEKT A JEHO REALIZÁCIA

Hlavná oprávnená aktivita projektu „Sieťovanie“ - Zapájanie sociálnych a ekonomických partnerov a MVO do prípravy, implementácie a hodnotenia procesov vo VS - bola zameraná na budovanie a posilňovanie inštitucionálnych kapacít MVO, tvorbu partnerstiev, zlepšenie prístupu k informáciám o VS a zvyšovanie participácie na správe vecí verejných.

1 ŠTRUKTÚRA PROJEKTU A JEHO ZABEZPEČENIE

1.1 Štruktúra a časový harmonogram realizácie projektu

Podaktivita 1 – Vytvorenie nových platforiem s tematickými zoskupeniami

- 1.1 Vytvorenie Komisie pre rómske záležitosti
(trvanie: 7 mesiacov + 18 mesiacov)
- 1.2 Vytvorenie komunálnych platforiem Rómov
(trvanie: 7 mesiacov + 18 mesiacov)

Podaktivita 2 – Odborné vzdelávanie a príprava rómskych aktivistov

- 2.1 Analýza a hodnotenie existujúcich dostupných vzdelávacích programov
(trvanie: 7 mesiacov)
- 2.2 Vytvorenie vzdelávacieho programu prispôbeného požiadavkám cieľových skupín
(trvanie: 8 mesiacov)
- 2.3 Realizácia nových vzdelávacích programov vrátane mentoringového modulu na komunálnej úrovni
(trvanie: 10 mesiacov)
- 2.4 Zriadenie a prevádzka Informačno-vzdelávacieho centra
(trvanie: 17 mesiacov)

Podaktivita 3 – Vytvorenie spoločnej platformy (webový portál) pre cieľovú skupinu rómskych občianskych aktivistov

- 3.1 Návrh webového portálu
(trvanie: 8 mesiacov)
- 3.2 Tvorba (programovanie) portálu vrátane obsahovej náplne
(trvanie: 8 mesiacov)
- 3.3 Testovanie, spustenie a prevádzka portálu
(trvanie: 16 mesiacov)

Podaktivita 4 – Publicita a komunikácia (semináre, prezentácie, diskusie)

- 4.1 Obsahová príprava a realizácia komunikačných aktivít
(trvanie: 25 mesiacov)
- 4.2 Realizácia eventov formou lokálnych Road shows
(trvanie: 10 mesiacov)
- 4.3 Spracovanie výstupov z Projektu
(trvanie: 3 mesiace)

Čo sa týkalo odbornej prípravy rómskych aktivistov (podaktivita 2), túto sme realizovali prostredníctvom neformálneho vzdelávania (prípravou a organizovaním neformálnych osvetovo-náučných tréningov a diskusií) vybraných lídrov jednotlivých komunít dotknutého regiónu. Tým pádom v prípade realizácie predmetnej podaktivity došlo k prekryvaniu so vzdelávacími programami formalizovaného systému vzdelávania.

Tu chceme vyzdvihnúť veľký prínos Expertov projektu, ktorí vďaka svojim dlhoročným skúsenostiam dokázali viesť svoje prednášky, diskusie a skupinové role na takej úrovni aby dokázali miestnych aktivistov vniesť do deja s uplatnením získaných poznatkov v bežnej praxi, v prospech svojich komunít, ktoré zastupovali.

1.2 Partnerstvo v rámci projektu

1.2.1 Príprava partnerstiev

Už v rámci príprav realizácie projektu sme spolupracovali s viacerými (neformálnymi) partnermi – Obec Kokava nad Rimavicou, Informačné poradenské Centrum Rómov, Občianske združenie EQUILIBRIUM EU. Počas realizácie projektu ako výstup merateľného ukazovateľa boli uzatvorené ďalšie memorandá so subjektmi verejnej správy.

1.2.2 Partneri a ich význam pôsobenia

Obec Kokava nad Rimavicou

- Sprístupnenie informácií o aktivitách a činnosti jednotlivých Komisií pri obecnom zastupiteľstve
- Rešerš prijatých opatrení ObZ a komisií zameraných na sociálnu oblasť
- Poskytnutie obecných priestorov a zariadenia pre aktivity projektu (vzdelávanie, eventy - Road shows ap.)
- Spolupráca na nasledujúcich komunálnych voľbách zameraná pre objasnenie konkrétnych povinností a zodpovedností poslanca ObZ, ako aj podmienok aktívnej účasti v sociálne zameraných komisiách.

OZ Partnerstvo, Lučenec

- Sprístupnenie dokumentácie združenia zamerané na tvorbu, kreovanie a udržanie partnerstiev, s ktorými má bohaté skúsenosti
- Sprístupnenie podpornej dokumentácie združenia ohľadom realizácie projektov zameraných na partnerstvá a siete umožňujúce sociálny a regionálny rozvoj
- Prezentácia práce s klientmi na spoločenských podujatiach a v ich prirodzenom prostredí
- Poradenstvo pre následné aktivity projektu v oblasti sieťovania partnerov pre sociálny rozvoj a rozvoj regiónu

Občianske združenie OPRE ROMA SLOVENSKO

- Sprístupnenie dokumentácie združenia zamerané na tvorbu, kreovanie a udržanie partnerstiev, s ktorými má bohaté skúsenosti

- Sprístupnenie podpornej dokumentácie združenia ohľadom realizácie projektov zameraných na partnerstvá a siete umožňujúce sociálny a regionálny rozvoj
- Poradenstvo pri zvyšovaní kultúrnej a vzdelanostnej úrovne Rómov
- Poradenstvo pri riešení otázok zlepšenia kvality života občanov
- Poskytuje sociálne a právne poradenstvo
- Poradenstvo pri vytváraní partnerstiev na lokálnej a národnej úrovni
- Poradenstvo pri utváraní podmienok na zabezpečovanie zdravotnej starostlivosti, na vzdelávanie, kultúru, osvetovú činnosť, záujmovú umeleckú činnosť, telesnú kultúru a šport

Združenie za integráciu Rómov na SR

- Sprístupnenie dokumentácie združenia zamerané na tvorbu, kreovanie a udržanie partnerstiev, s ktorými má bohaté skúsenosti
- Sprístupnenie podpornej dokumentácie združenia ohľadom realizácie projektov zameraných na partnerstvá a siete umožňujúce sociálny a regionálny rozvoj
- Poradenstvo pri zvyšovaní kultúrnej a vzdelanostnej úrovne Rómov v spolupráci s vládnymi inštitúciami (ÚSVRK ap.)
- Poradenstvo pri riešení otázok zlepšenia kvality života občanov formou realizácie programov a projektov sociálnej súdržnosti
- Poskytuje sociálne a právne poradenstvo s dôrazom na prevádzkovanie KC a resocializačných zariadení
- Poradenstvo pri vytváraní partnerstiev na lokálnej a národnej úrovni
- Poradenstvo pri utváraní podmienok na zabezpečovanie zdravotnej starostlivosti, na vzdelávanie, kultúru, osvetovú činnosť, záujmovú umeleckú činnosť, telesnú kultúru a šport
- Poradenstvo pre následné aktivity projektu v oblasti sieťovania partnerov pre sociálny rozvoj a rozvoj regiónu Gemer-Malohont-Novohrad

1.3 Ambasádor projektu

Ambasádorom projektu „Sieťovanie“ bol zakladateľ a štatutár prijímateľa, Mgr. Vladimír Sendrei, ktorý je známy občiansky aktivista, v roku 2010 sa stal ambasádorom programu Boj proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu, v roku 2011 sa stal ambasádorom Roka dobrovoľníctva.

Zároveň pôsobí aj ako poradca Splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity a poradca Splnomocnenca vlády SR pre občiansku spoločnosť a od roku 2015 je členom Výboru národnostných menšín Úradu vlády SR. Ambasádor - Vladimír Sendrei bol tiež zapojený do aktivít projektu, ako odborník senior 3.

Naše združenie má viacero skúseností s prípravou, realizáciou, hodnotením a monitorovaním projektov podporených v rámci rôznorodých eurofondových a dotačných výziev. Nižšie sú uvedené niektoré vybrané realizované projekty:

- Projekt: SPOLU pre ochranu zdravia, životného prostredia a tvorbu komunitných aktivít v MRK v obciach Kokava nad Rimavicou a Zlatno;

ITMS kód: 27120130635; Operačný program: Zamestnanosť a sociálna inklúzia;
Realizácia: 06/2014-09/2015;

- Projekt: Národný projekt „Komunitné centrá“;
ITMS kód: 27120130553; Operačný program: Zamestnanosť a sociálna inklúzia;
Realizácia: 01/2014-10/2015;
- Projekt: Národný projekt „Podpora vybraných sociálnych služieb“;
ITMS kód: 312041A136; Operačný program: Ľudské zdroje; Realizácia: 01/2016-
doteraz;
- Projekt: Národný projekt „Cesta na trh práce“- Aktivita č. 3;
ITMS kód: 312031D574; Operačný program: Ľudské zdroje; Realizácia: 04/2017-
doteraz;
- Projekt: Prestavba objektu na komunitné centrum v Kokave nad Rimavicou;
ITMS kód žiadosti: NFP312060M021; Operačný program: Ľudské zdroje; Realizácia:
pred ukončením;
- Projekt: Podpora sieťovania rómskych občianskych aktivistov v rámci lokálnych
komunit regiónu Gemer- Malohont- Novohrad;
ITMS kód projektu: 314011Q481; Operačný program: Efektívna verejná správa;
Realizácia: ukončený;
- Poskytovanie programov vzdelávania a starostlivosti v ranom detstve pre deti z MRK
vo veku 0 až 3 roky – KVOZ Lácho drom;
ITMS kód žiadosti: NFP312050BXW3; Operačný program: Ľudské zdroje; Realizácia:
žiadosť v štádiu kontroly;

1.4 Celkové prínosy Projektu

- Vytvorenie Komisie pre rómske záležitosti predstavuje novátorský počin, ktorý je možné považovať za pilotný model spolupráce medzi územnou samosprávou a rómskymi MVO a ktorý bude môcť byť v prípade úspešnej implementácie replikovateľný aj v iných regiónoch na Slovensku.
- Komunálne platformy pre Rómov a mladých Rómov umožnia aktivizáciu a občiansku participáciu rómskeho etnika vo veciach verejných a pri procese jeho integrácie a hľadania riešení v sociálno-ekonomickej oblasti.
- Vzdelávací program (neformálne osvetovo-náučné kurzy, školenia a tréningy a diskusie) pre rómskych aktivistov umožní identifikáciu a vyškolenie (teda odbornejšiu prípravu) budúcich komunálnych lídrov z radov rómskeho etnika.
- Zriadenie a prevádzka informačno-vzdelávacieho centra zas umožní zintenzívniť občiansky aktivizmus rómskej menšiny a napomôcť pri riešení jej akútnych problémov.
- Spoločná webová platforma (online portál) podporí sieťovanie rómskych občianskych aktivistov a šírenie informácií o ich aktivitách.
- Realizácia komunikačných aktivít prispeje k posilneniu postavenia Rómov v procese demokratizácie a občianskeho aktivizmu na miestnej úrovni.

2 REALIZÁCIA PROJEKTU „SIEŤOVANIE“

2.1 Podaktivita 1: Vytvorenie nových platforiem s tematickými zoskupeniami

Z pohľadu dlhoročnej skúsenosti Vlada Sendreia, s rôznorodými komunitami po celom Slovensku, zvlášť so znevýhodnenými a sociálne vylúčenými z radov MRK bola prioritou vytvoriť taký systém komunitného spravovania, ktorý by bol vedený zdola nahor, teda systémom zdôraznenia potrieb komunity zo strany najzraniteľnejších a to prostredníctvom dvoch platforiem, ktoré v sebe zahŕňajú, ako potreby mladých, tak aj vekovo starších.

Zásadným význam v tomto systéme zohráva Komisia pre rómske záležitosti, ktorá pre systém samosprávy zohráva post poradného orgánu voči výkonu obecného zastupiteľstva a jej poslancov. Aplikovať tento druh poradného orgánu je možné niekoľkými spôsobmi: priamo na zasadnutiach ObZ, na zasadnutiach komisií pri ObZ alebo v iných zoskupeniach venujúcom sa veciam sociálnym, resp. problematike MRK. Výstižne to vyjadril počas rozhovoru v relácii Výkrik Rómov z regiónov!, v štúdiu v Lučenci, dňa 25.6.2022.

<https://youtu.be/tn65erL3yfQ?t=29>

2.1.1 Vytvorenie Komisie pre rómske záležitosti

Účel Komisie

Ustanovenie a pravidelné zasadnutia zmiešanej Komisie pre rómske záležitosti (cca 10 členov) na regionálnej úrovni. Tá predstavuje významný krok v procese inštitucionalizácie regulárnej spolupráce medzi predstaviteľmi územných samospráv (miestnych a regionálnej) a rómskych MVO v úsilí o zvýšenie povedomia a znalostnej úrovne predstaviteľov samospráv o najakútnejších problémoch rómskeho etnika v oblasti sociálnej, ekonomickej a kultúrnej. V neposlednom rade vytvorená Komisia umožní presadenie záujmov, reflektovanie potrieb a integračných snáh rómskeho etnika a skvalitnenie verejných politík na lokálnej a regionálnej úrovni.

Komisia bola vytvorená na základe iniciatívy KVOZ Lácho drom, ktorá vypracovala zakladajúce stanovky Komisie a následne ich zaslala na pripomienkovanie a akceptáciu aktérov obcí z regiónu Gemer-Malohont-Novohrad a predstaviteľom MVO združujúcich Rómov. Po

vzájomnej dohode dotknutých strán sa v designovaných priestoroch uskutočnilo ustanovujúce zasadnutie Komisie, na ktorom boli slávnostne podpísané stanovy Komisie, zvolený predseda, schválený program a harmonogram ďalších jej zasadnutí s indikovaním miesta stretnutí.

Po každom zasadnutí Komisie sa vyhotovila zápisnica zo stretnutia s hlavnými rozhodnutiami a úlohami, na ktorých sa členovia Komisie dohodli. Pre naplnenie princípov udržateľnosti žiadateľ zabezpečil pravidelnú realizáciu zasadnutí Komisie v stanovených intervaloch. Pracovný program Komisie bol a je vždy zasielaný dva týždne pred zasadnutím Komisie na pripomienkovanie a doplnenie a na informáciu aj zástupcom komunálnych platforiem Rómov, vytvorených v rámci podaktivity 1.2.

Riziká spojené s realizáciou aktivity

Nakoľko je realizácia konceptu Komisie pre rómske záležitosti novátorským konceptom v rámci regiónu Gemer-Novohrad-Malohont v realizovaní územnej samosprávy obce a jej aktívneho úzkeho prepojenia a spolupráce s predstaviteľmi rómskych MVO, je možné očakávať nepochopenie daného konceptu a prípadný

nedostatočný záujem zo strany predstaviteľov územnej samosprávy aj predstaviteľov MVO. Na prekonanie prípadného nezáujmu boli prvé dva mesiace prípravných aktivít Komisie venované nielen príprave jej stanov, ale aj aktívnemu dialógu nášho združenia s dotknutými predstaviteľmi územnej samosprávy, ako aj predstaviteľmi relevantných rómskych MVO. Na základe získaných skúseností máme za to, že aktívnym prístupom a konštruktívnou

komunikáciou sa postupom času zabezpečí „kritická masa“ predstaviteľov cieľových skupín, ktorá je základným kameňom pri budovaní a postupnom rozširovaní členskej základne uvedenej Komisie.

Cieľové skupiny

- predstavitelia miestnej a regionálnej samosprávy (starostovia, poslanci, členovia komisií ap.);
- zamestnanci miestnych a regionálnych MVO;
- rómski aktivisti (rôzne vekové skupiny / ženy / muži).

Výstupy

- stanovy Komisie pre rómske záležitosti;
- programy pre zasadnutie Komisie;
- realizácia zasadnutí Komisie;
- zápisy zo zasadnutí Komisie.

2.1.2 Vytvorenie komunálnych platforiem Rómov

Účel platforiem

Cieľom bolo vytvorenie *Komunálnej platformy Rómov* (cca 30 členov, vek minimálne 30 rokov, dosiahnuté vzdelanie min. základné ukončené, prax min. 4 roky v oblasti občianskeho aktivizmu/neziskového sektora),

Odkaz na web: <https://lacho-drom.sendrei.eu/wp-content/uploads/KPMR-6.mp4>

ako aj *Komunálnej platformy mladých Rómov* (cca 30 členov, vek maximálne do 29 rokov, dosiahnuté vzdelanie min. základné ukončené, prax min. 2 roky v oblasti občianskeho aktivizmu/neziskového sektora), ktoré predstavujú formalizované fóra na lokálnej úrovni združujúce miestnych rómskych aktivistov – existujúcich, ako aj začínajúcich.

Odkaz na web: <https://lacho-drom.sendrei.eu/wp-content/uploads/KPR-6.mp4>

Cieľom vytvorenia platforiem je umožnenie spoločnej diskusie, podpory participácie na príprave miestnych a regionálnych stratégií a angažovanie sa vo veciach verejných (aktuálne politické, sociálne, kultúrne a ekonomické otázky) vrátane koordinácie aktivít, hľadania riešení pre rómske komunity na komunálnej úrovni a to všetko v snahe o proces demokratizácie a aktívneho zapájania sa do vecí verejných (prístup zdola nahor).

Obe platformy zároveň predstavujú poradný orgán Komisie pre rómske záležitosti, ktorých zástupcovia sú z nich vybratí. V kompetencii platforiem je predkladanie pozmeňujúcich návrhov a pripomienok, resp. návrhov na riešenie akútnych sociálno-ekonomických, prípadne kultúrnych problémov a prispieť tak ku skvalitneniu verejných politík a stratégií prioritne na miestnej/regionálnej úrovni s presahom na národnú úroveň.

Popis a metóda realizácie

Paralelne popri vypracovaní stanov pre ustanovenie Komisie pre rómske záležitosti je potrebné zabezpečiť kroky vedúce k založeniu oboch platforiem. Preto je potrebné vypracovať stanovy uvedených platforiem, ktoré budú reglementovať základné princípy a podmienky ich fungovania. Zároveň musia byť identifikovaní a oslovení predstavitelia rómskych MVO zastrešujúcich mladých a starších rómskych aktivistov, ktorí budú designovaní ako zakladajúci členovia. Tí budú mať následne možnosť odporučiť/identifikovať ďalších členov oboch platforiem na základe svojich skúseností, odbornosti/profilu a aktívneho záujmu o pozitívnu zmenu a zlepšenie životnej úrovne a postavenia Rómov na Slovensku. Nasledovať musí výber konkrétnych členov oboch platforiem na základe osobných pohovorov a hlasovania zakladajúcich členov oboch platforiem. Zo zasadnutí oboch platforiem sa vytvorí krátky zápis s odporúčaniami pre Komisiu pre rómske záležitosti. Členovia oboch platforiem budú tvoriť Fórum pre samosprávu, ktoré bude pôsobiť ako poradný orgán pre samosprávu, konkrétne spolupracujúce obce a mestá so záujmom o dosahovanie spoločných cieľov.

Riziká spojené s realizáciou

Podobne ako v prípade konceptu Komisie pre rómske záležitosti je ustanovenie a pravidelné zasadnutia oboch rómskych platforiem späté s rizikom nízkeho záujmu zo strany potenciálnych členov oboch platforiem. Z toho dôvodu budúci realizátor musí, na základe svojich skúseností a postavenia, dôsledne postupovať pri identifikácii a oslovovaní vhodných

kandidátov za členov uvedených platforiem. Rozhovory s potenciálnymi kandidátmi musia byť realizované formou osobných rozhovorov a diskusií. Je potrebné klásť tiež dôraz na dôsledné vysvetlenie cieľa a misie oboch platforiem s tým, že podporí facilitáciu priebehu založenia a zasadnutí oboch platforiem. Podobne dôsledne musí byť prediskutované rozšírenie členskej základne oboch platforiem na základe odporúčaní tzv. zakladajúcich členov.

Cieľové skupiny

- predstavitelia miestnej a regionálnej samosprávy (starostovia, poslanci, členovia komisií ap.);
- zamestnanci MVO;
- rómski aktivisti (rôzne vekové skupiny / ženy a muži).

Výstupy

- stanovy Komunálnej platformy Rómov a Komunálnej platformy mladých Rómov;
- programy pre zasadnutia oboch platforiem;
- realizácia zasadnutí oboch platforiem;
- zápisy zo zasadnutí oboch platforiem.

2.2 Podaktivita 2 – Odborná príprava rómskych aktivistov

Účel

Cieľom danej podaktivity je vykonať analýzu a vyhodnotiť existujúce neformálne vzdelávacie programy pre rôzne cieľové skupiny (menšiny, záujmové skupiny a pod.). Tá bude základným predpokladom pre vytvorenie kvalitných vzdelávacích programov realizovaných formou osvetovo-náučných a vecných diskusií pre rómskych aktivistov, ktoré nebudú replikovať existujúce programy, ale budú komplementárne k existujúcim neformálnym vzdelávacím nástrojom.

Cieľom podaktivity je tiež vytvorenie komplexného neformálneho vzdelávacieho programu pre rómskych aktivistov - budúcich komunálnych lídrov v rôznych oblastiach poskytujúceho zvýšenie povedomia, poznatkovej a aktivizačnej úrovne cieľovej skupiny na podporu demokratizačného úsilia a občianskeho aktivizmu.

Cieľom podaktivity je nakoniec aj úspešne implementovať vytvorený neformálny vzdelávací program v praxi formou dlhodobého asistovaného koučovania zapojených občianskych aktivistov v snahe o ich aktívne angažovanie vo veciach verejných, budovanie ich pozície ako lokálnych lídrov a upevňovať možnosť ich potenciálnej kariéry, ako budúcich (aj občianskych či politických) predstaviteľov Rómov vo svojom regióne.

2.2.1 Analýza a hodnotenie existujúcich dostupných vzdelávacích programov

Popis a metóda realizácie

Naše združenie, prostredníctvom zamestnancov projektu uskutočnilo hĺbkovú analýzu edukačných programov existujúcich na národnej úrovni (SR), ako aj na nadnárodnej úrovni (EÚ) a to najmä v oblastiach orientovaných na aktivizáciu, občiansku informovanosť, demokratické princípy a výkon miestnej samosprávy. Odborný personál projektu, na základe preddefinovaných kritérií (tematická aktuálnosť, úspešnosť pri implementácii, zrozumiteľnosť pre cieľové skupiny, a pod.), identifikoval a zoradil najrelevantnejšie programy a vzdelávacie

kurzy, ktoré predstavovali teoretický základ pre vypracovanie špecificky adaptovaných programov pre potreby rómskych aktivistov zapojených do projektu.

Čo sa týka odborného vzdelávania a prípravy rómskych aktivistov, je potrebné to realizovať prostredníctvom neformálneho vzdelávania (prípravou a organizovaním neformálnych osvetovo-náučných workshopov, tréningov a vecných diskusií) vybraných lídrov jednotlivých komunít dotknutého regiónu.

Riziká spojené s realizáciou

Potenciálne riziko v tejto fáze môže byť späté s potenciálne nedostatočným množstvom programov vyhodnotených programov v rámci realizovanej analýzy. Z toho titulu je ideálne využiť aj existujúce kontakty na medzinárodné rómske MVO, ktoré budú v regiónoch pomáhať pri identifikácii relevantných vzdelávacích programov.

Cieľové skupiny

- Dobrovoľníci a zamestnanci MVO.

Výstupy

- Kritériá pre identifikáciu a výber najvhodnejších neformálnych vzdelávacích programov;
- Súhrn tzv. „best practice“ programov (zoradených podľa jednotlivých kritérií a tematických oblastí).

2.2.2 Vytvorenie vzdelávacieho programu prispôbeného rómskym aktivistom

Popis a metóda realizácie

Na základe identifikovaných tzv. „best practice“ programov (programov predstavujúcich najlepšiu prax) na úrovni SR a EÚ je potrebné vypracovať špecifický program neformálneho vzdelávania pre potreby rómskych aktivistov, ktorý sa bude skladať z troch modulov – základný, pokročilý a nadväzujúci samostatný mentoringový modul.

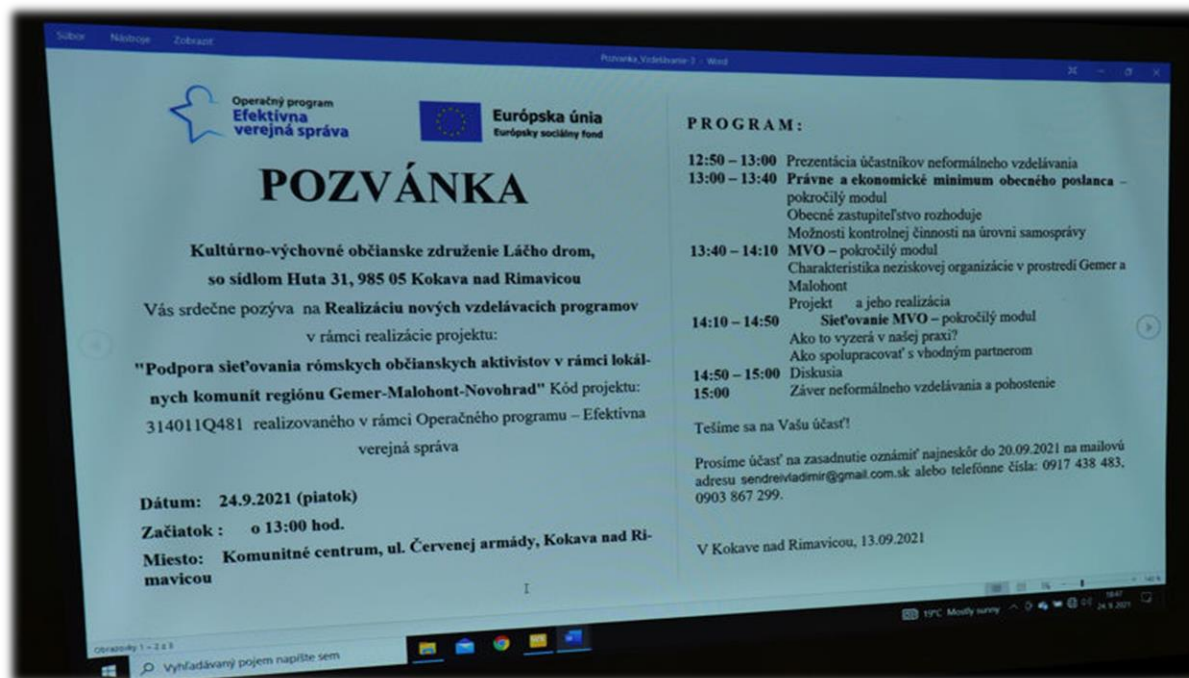
Základný modul sprostredkuje účastníkom programu (rómskym aktivistom) primárne poznatky o verejnom živote a verejných politikách, možnostiach a príležitostiach participácie rómskych aktivistov na príprave verejných politik a stratégie na miestnej a regionálnej úrovni.
Odkaz na web: https://lacho-drom.sendrei.eu/wp-content/uploads/Zakladny_modul.mp4

Pokročilý modul poskytne jeho účastníkom poznatky pre ich delegovanie doplňujúce o princípoch zastupiteľskej demokracie, ekonomických, kultúrnych a sociálnych politikách a princípoch tzv. „good governance“ (riadne vykonávanej verejnej správy). Zároveň informuje o aktivitách Komisie pre rómske záležitosti a rómskych platformách.
Odkaz na web: https://lacho-drom.sendrei.eu/wp-content/uploads/Pokrocily_modul.mp4

Súčasťou **mentoringového modulu** sú semináre sprevádzané vybranými mentormi, realizované v užšom kruhu (lepšia interaktivita medzi mentormi a účastníkmi). Všetky moduly neformálneho vzdelávacieho programu musia byť vypracované formou online a offline verzie a budú v plnom rozsahu prístupné na aktívnej webovej platforme.

Odkaz na web: <https://lacho-drom.sendrei.eu/wp-content/uploads/modul-1a.mp4>

Účelnosť tvorby programu neformálneho vzdelávania a následnej pilotnej prípravy rómskych aktivistov sa týka realizácie prvotnej vstupnej analýzy existujúcej znalostnej úrovne zapojených rómskych aktivistov a následnej koordinovanej podpory formou neformálneho programu osvetovo-náučných tréningov a vecných diskusií zameraných na zvyšovanie ich delegovania, poznatkovej úrovne a potrebného teoretického zázemia pre ďalší rozvoj a lepšie pochopenie súvislostí v kontexte skvalitňovania miestnych politik a lepšieho fungovania verejného sektora.

Prepojenie na web: <https://lacho-drom.sendrei.eu/wp-content/uploads/Vzdel5.mp4>

Pilotné neformálne „vzdelávanie“ (odborná a vecná príprava) aktivistov z rómskych komunít je potrebné realizovať formou prípravy a organizovania osvetovo-náučných tréningov a vecných diskusií, ktoré nie sú na jednej strane akreditované a na druhej strane iba dopĺňajú reálny formálny systém vzdelávania. Tieto budú zamerané na prehĺbenie poznatkov rómskych aktivistov o verejnom živote a verejných politikách, na doplnenie poznatkov o princípoch zastupiteľskej demokracie, ekonomických, kultúrnych a sociálnych politikách a princípoch tzv.

„good governance“ (riadne vykonávanej verejnej správy), vrátane princípov fungovania neziskového/mimovládneho sektora, na identifikovanie možností a príležitostí ich participácie na príprave verejných politík a stratégií na miestnej a regionálnej úrovni, na implementáciu nástrojov na presadenie zmien vo vopred zadaných tematických oblastiach podľa naliehavosti situácie a potrieb cieľových skupín (napr. spoločenskej, kultúrnej, ekonomickej) a tým k delegovaniu týchto aktivistov do poradných orgánoch samospráv.

Riziká spojené s realizáciou

Komplexnosť pripravovaného neformálneho vzdelávacieho programu a limitovaný časový rámec pre prípravu všetkých troch modulov môže viesť k meškaniu pri ich príprave. Z uvedeného dôvodu je potrebné zapojiť externý subjekt/expertov, ktorí zabezpečia potrebné odborné a personálne kapacity pre úspešnú realizáciu danej aktivity v rámci plánovaného harmonogramu a na požadovanej kvalitatívnej úrovni.

Cieľové skupiny

- predstavitelia miestnej a regionálnej samosprávy (starostovia, poslanci ObÚ, členovia komisií ap.);
- zamestnanci MVO;
- rómski aktivisti (rôzne vekové skupiny / ženy a muži);
- rómske obyvateľstvo vo všeobecnosti.

Výstupy

- moduly vzdelávacieho programu šité na mieru.

2.2.3 Realizácia nových vzdelávacích programov na komunálnej úrovni

Popis a metóda realizácie

Je nevyhnutné zabezpečiť identifikáciu vhodných účastníkov neformálneho vzdelávacieho programu na základe bilaterálnych diskusií a rozhovorov s predstaviteľmi rómskych MVO a združení, ako aj založených rómskych platforiem, ktorých úlohou je odporučiť vhodných kandidátov. Vytipovaní potenciálni aktivisti sú následne oslovení žiadateľom, resp. príslušnou rómskou MVO a formou bilaterálneho rozhovoru im bude predstavený komplexný program, pričom budú mať možnosť selekcie jednotlivých modulov podľa ich záujmu a disponibility. Následne bude s nimi dohodnutá forma náučno-osvetových aktivít (skupinová, resp. podľa potreby individuálna), ktorá sa uskutoční podľa dohodnutého harmonogramu v priestoroch na to určených, v projekte to bolo Informačno-vzdelávacie centrum. Z jednotlivých osvetovo-náučných tréningov a vecných diskusií je potrebné vyhotoviť krátky report s fotodokumentáciou a zozbieranými pripomienkami /podnetmi od účastníkov.

Odkaz na web: <https://lacho-drom.sendrei.eu/wp-content/uploads/Vzdelavanie-4a.mp4>

Zapojeným občianskym aktivistom, prostredníctvom workshopov rozširujúcich poznatkovú bázu o princípoch zastupiteľskej demokracie a princípoch tzv. good governance (dobré vládnutie), detailne sprostredkujeme najmä praktické poznatky a informácie tak, aby došlo k objektívnemu rozšíreniu ich znalostí nielen na teoretickej úrovni, ale predovšetkým s

dôrazom na ich aplikovateľnosť v praxi. To sa uskutoční neformálnou cestou, napr. prezentáciou praktických príkladov, použitím praktických pomôcok a metód (simulácií), vrátane využitia inovátnych foriem na sprostredkovanie poznatkov účastníkom workshopov. Odkaz na web: <https://lacho-drom.sendrei.eu/wp-content/uploads/Vzdel-1a.mp4>

V rámci vzdelávania boli vytvorené 3 moduly neformálneho (neakreditovaného) osvetovo-náučného programu (kurzu), ktorý bol komplementárny, nie „prekrývajúci“ sa s existujúcimi vzdelávacími programami formalizovaného systému vzdelávania na území SR. Daný vzdelávací program zároveň obsahovo vychádzal nielen z domácej poznatkovej základne, ale čerpal znalosti aj zo skúseností iných občianskych združení.

Vytvorené vzdelávacie moduly, realizované v praxi formou rôznorodých workshopov a seminárov prepojených s praxou a výmenou reálnych skúseností, musia pokrývať prioritne komunitou preferované témy. V prípade nášho projektu to boli nasledovné:

- **Právne a ekonomické minimum obecného poslanca** (ako byť prospešný pre svoju komunitu a môcť ovplyvňovať lokálne dianie – základné legislatívne rámce, VZN, tvorba a „čítanie“ rozpočtu ap.);
- **Možnosti kontrolnej činnosti** na úrovni samosprávy (ako získavať a pracovať s informáciami – zverejnené zmluvy/objednávky/faktúry, aplikácia infozákona, poznaj svojho poslanca ap.);
- **Dezinformácie a hoaxy** (ako identifikovať a vyhodnocovať dez/informácie – získavania informácií, overovanie pravdivosti informácií, čítanie medzi riadkami ap.);
- **Fundraising** a legislatíva mimovládnych organizácií (ako získavať financie z dostupných zdrojov – možnosti získania externých financií na vlastné projekty/aktivity, pravidlá tvorby projektového rozpočtu, zúčtovanie projektu a výkazníctvo ap.);
- **Sieťovanie mimovládnych organizácií a občianskeho sektora** (ako vytvárať lokálne partnerstvá – nástroje na nadväzovanie a vytváranie kontaktov, vyhľadávanie relevantných partnerov, nadväzovanie spoluprác, získavania a výmena skúseností ap.);

- **Mediálny tréning a public relations** (ako správne komunikovať a pracovať s médiami/novinármi – spôsoby správnej komunikácie a prezentácie, zabezpečenie viditeľnosti/publicity ap.).

Odkaz na web: <https://lacho-drom.sendrei.eu/wp-content/uploads/Vzdel-14.mp4>

Súčasťou neformálnych vzdelávacích aktivít je aj zabezpečenie možnosti pasívnej účasti rómskych aktivistov na zasadnutí poslancov vybraného miestneho/mestského zastupiteľstva. Cieľom týchto „študijných návštev“ je oboznámiť aktivistov so štruktúrou a fungovaním daného zastupiteľstva, ako orgánu samosprávy, ako aj výkonom funkcie poslanca v miestnom/mestskom sneme a v neposlednom rade spropagovať fungovanie zastupiteľskej demokracie a významu ochrany verejných záujmov vo veciach zverených zákonom do pôsobnosti miestneho/mestského zastupiteľstva, ako aj tvorby samosprávnej politiky. V neposlednom rade uvedené návštevy umožnia výmenu skúseností „z prvej ruky“ v oblasti samosprávy a verejných politik medzi profesionálnymi politikmi (poslancami) a rómskymi aktivistami, pričom títo získajú možnosť konzultovať vlastné iniciatívy či zámery.

Veľkou pridanou hodnotou je aj vytváranie podporných sietí medzi aktivistami (ich vzájomné prepájanie), ktorí si tak dokážu radiť pri podobných problémoch a kooperovať pri hľadaní spoločných riešení.

V nadväznosti na pozitívny ohlas účastníkov na zasadnutiach miestneho zastupiteľstva je z občianskych aktivistov vytvorený poradný orgán pre samosprávu – zapojení aktivisti tak získajú možnosť prispievať prostredníctvom svojich skúseností a znalostí lokálnej problematiky k fungovaniu miestneho/mestského zastupiteľstva.

Odkaz na web: <https://lacho-drom.sendrei.eu/wp-content/uploads/1.mp4>

Riziká spojené s realizáciou

Budúci organizátor projektu si musí byť vedomý možných rizík spätých s nedostatočným záujmom zo strany cieľových skupín (rómskych aktivistov). Z uvedeného dôvodu je pri identifikácii a výbere vhodných kandidátov zapojené čo najväčšie množstvo rómskych MVO, ktoré budú napomáhať v danom procese a zároveň dôsledne vysvetľovať pridanú hodnotu daných školení pre budúce kariérne zameranie cieľových skupín. Samotná realizácia školení musí zohľadňovať potreby identifikovaných osôb tak, aby sa zabezpečil dostatočný časový rámec a personálne kapacity na realizáciu školení, v požadovanej kvalite a rozsahu.

Cieľové skupiny

- predstavitelia miestnej a regionálnej samosprávy (starostovia, poslanci ObZ, členovia komisií ap.);
- Zamestnanci a dobrovoľníci MVO;
- rómski aktivisti (rôzne vekové skupiny / ženy a muži);
- rómske obyvateľstvo.

Výstupy

- Report s fotodokumentáciou z jednotlivých realizovaných školení.

2.2.4 Zriadenie a prevádzka Informačno-vzdelávacieho centra

Účel

Vysoko efektívne a účinné je riadenie a prevádzka Informačno-vzdelávacieho centra vo vybranej lokalite realizácie projektu (v našom prípade konkrétne v obci Kokava nad Rimavicou) s cieľom zintenzívniť podporu občianskeho aktivizmu rómskej menšiny a jej snahy o integráciu a zapájanie sa do vecí majoritnej spoločnosti aj na kultúrnej, ekonomickej a politicko-legislatívnej úrovni.

Centrum musí slúžiť na realizáciu prednáškovej, poradenskej a osvetovej činnosti – prioritne zo strany vybraných rómskych aktivistov s aktívnou účasťou širokej verejnosti a zástupcov miestnej samosprávy. Centrum poskytne zároveň priestory pre zasadnutia a činnosť komunálnych platforiem Rómov, resp. Komisie pre rómske záležitosti.

Popis a metóda realizácie

Podstatné je zabezpečiť výber vhodných priestorov, ak nie vlastných, tak na základe realizovaného prieskumu trhu a tiež zabezpečiť výber vhodného personálu zodpovedného za rozbehnutie činnosti centra a jeho dlhodobú prevádzku vrátane primeraného materiálne-technického vybavenia. Fungujúce centrum musí spĺňať aspoň nasledovné kritériá: zabezpečovať prednáškovú, poradenskú a osvetovú činnosť, pričom jeho zriadenie a následnú prevádzku je nutné vnímať, ako dôležitý faktor realizácie ďalších programov aktivizácie.

Informačno-vzdelávacie centrum predstavuje co-workingovú platformu pre rómskych aktivistov, širokú verejnosť, ako aj zástupcov miestnej samosprávy. V centre sa organizujú spoločné stretnutia, prednášky, realizuje sa osvetová a poradenská činnosť, ako aj informačné aktivity, diskusie s verejnosťou, tematické workshopy a pod.

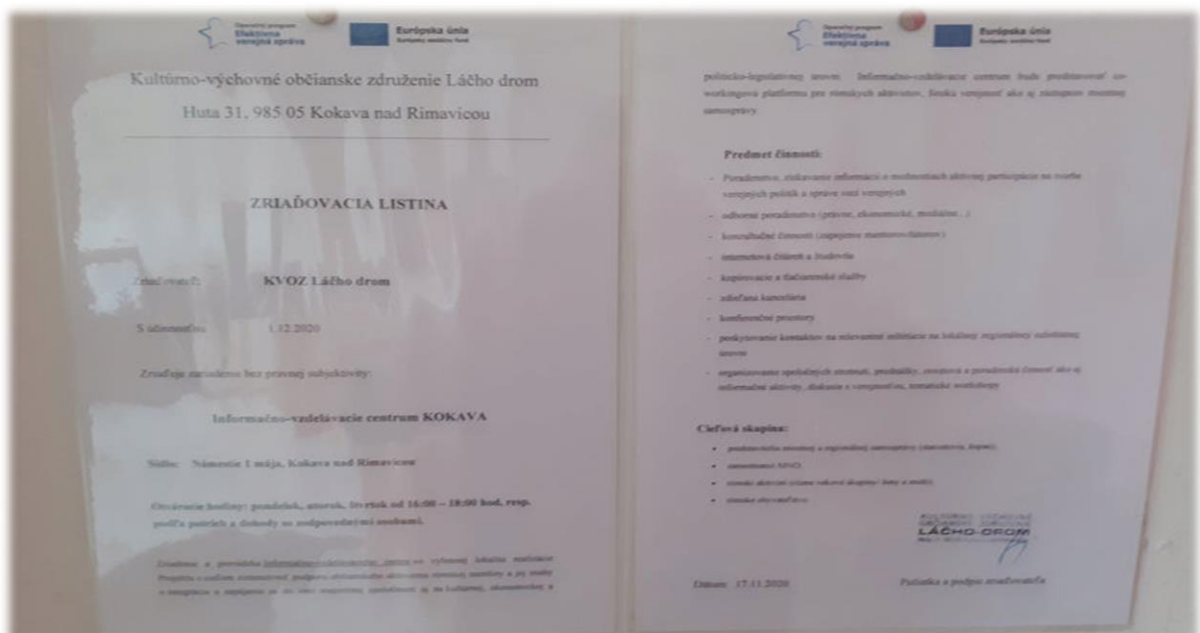

Hoci rómski aktivisti zapojení do projektu pôsobia v rámci mimovládneho sektora dlhobojšie, nie každý má k dispozícii vyhovujúce administratívno-prevádzkové priestory. Tie sú k dispozícii aj pre nich v rámci zamýšľaného centra, ktoré je tvorené min. 2 miestnosťami/kanceláriami a stálym personálom (vrátane vítaných dobrovoľníkov).

Centrum sa tvorí s cieľom poskytnúť mimovládne sektoru z regiónu a okolia komunitný priestor, v rámci ktorého sa môžu realizovať rôzne aktivity v rámci konkrétneho programu či projektu (napr. stretnutia pri okrúhlym stole, workshopy, diskusie s odborníkmi a pod.). Zároveň však pôjde o priestor pre mladých a starších aktivistov, ktorí možno nemajú veľa možností na koordinované aktivity v svojom prirodzenom prostredí.

Centrum poskytne zároveň priestory pre zasadnutia a činnosť komunálnych platforiem Rómov, resp. Komisie pre rómske záležitosti. Je potrebné priamo zastrešiť prevádzku a fungovanie centra, vrátane vypracovania prevádzkového poriadku a stránkových hodín. Centrum v našom prípade býva otvorené min. 3 dni v týždni, prípadne aj vo väčšom rozsahu v závislosti o záujem o jeho služby. Svoje služby centrum poskytuje zdarma, bezodplatnou formou. Našou snahou je pokračovať v prevádzke centra aj po ukončení projektu.

POSKYTOVANÉ SLUŽBY V RÁMCI CENTRA:

- informácie o možnostiach aktívnej participácie na tvorbe verejných politík a správe vecí verejných
- odborné poradenstvo (právne, ekonomické, mediálne...)
- konzultačné činnosti (zapojenie mentorov/tútorov)
- internetová čítareň a študovňa
- kopírovacie a tlačiarenské služby
- zdieľaná kancelária
- konferenčné priestory
- poskytovanie kontaktov na relevantné inštitúcie na lokálnej/ regionálnej/ celoštátnej úrovni

Riziká spojené s realizáciou

Rozhodujúcimi faktormi pre zriadenie a prevádzku Informačno-vzdelávacieho centra je vždy výber vhodných priestorov, jeho adekvátne materiálno-technické vybavenie, zabezpečenie primeranej obsadenosti/využitelnosti centra a zabezpečenie kompetentného personálu pre jeho prevádzku.

Cieľové skupiny

- predstavitelia miestnej a regionálnej samosprávy (starostovia, poslanci ObZ, členovia komisií ap.);
- zamestnanci a aktivisti MVO;
- rómski aktivisti (rôzne vekové skupiny / ženy a muži);
- rómske obyvateľstvo.

Výstupy

- vytvorenie a prevádzka Informačno-vzdelávacieho centra v obci Kokava nad Rimavicou;
- prevádzkové a materiálno-technické zabezpečenie.

2.3 Podaktivita 3 – Vytvorenie spoločnej platformy (webový portál) pre cieľovú skupinu rómskych občianskych aktivistov

Účel

Za účelom aktívneho sieťovania rómskych občianskych aktivistov je žiadúce vytvoriť spoločnú osvetovo-vzdelávaciu online platformu - webový portál, ktorý bude neustále k dispozícii pre cieľové skupiny v rámci regiónu a umožní ich prepojenie na ďalšie online platformy (domáce, prípadne zahraničné), resp. disemináciu informácií o realizovaných aktivitách/podaktivitách aj v iných regiónoch Slovenska a v zahraničí. Webový portál predstavuje tiež významný prvok dlhodobej udržateľnosti projektu a jeho výstupov.

Cieľom podaktivity je aj úspešná realizácia prípravných prác webového portálu, dozorovanie procesu programovania a zabezpečenie jeho obsahového naplnenia.

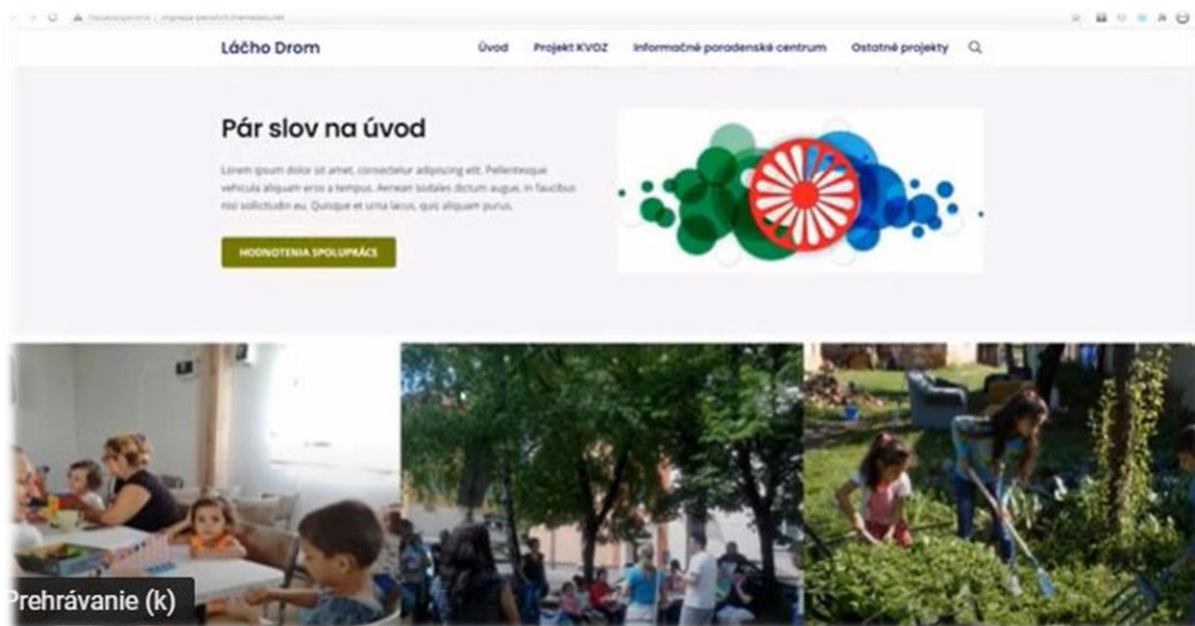
Cieľom podaktivity je tiež realizácia testovania beta verzie portálu, oficiálne predstavenie jeho finálnej verzie spojené so spustením 'ostrej' prevádzky a samotná prevádzka.

2.3.1 Návrh webového portálu

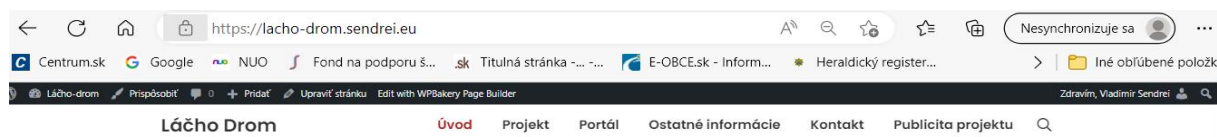
Popis a metóda realizácie

Dôležité je pri dizajnovaní portálu reflektovať potreby cieľových skupín – jeho potenciálnych užívateľov. Z uvedeného dôvodu je ideálne aby návrh portálu bol realizovaný v spolupráci s predstaviteľmi novovytvorených rómskych platforiem s cieľom zohľadniť ich preferencie a záujmy a podporiť aktívne používanie vytváranej online platformy ich členmi. Počas viacerých spoločných stretnutí sú zadefinované užívateľské rozhranie portálu a jeho funkcionality. Portál musí mať jednoduché užívateľské rozhranie umožňujúce rýchlu navigáciu a aktívne využívanie tohto nástroja aj užívateľmi so základnými počítačovými znalosťami.

V prípade webového portálu ide o vytvorenie „kompetenčnej platformy“, pričom ambíciou je vybudovať dôležitý informačno-poznatkový portál rómskej komunity a to nielen na lokálnej ale aj na národnej úrovni. Základom platformy je interaktívny priestor pre výmenu názorov, poznatkov a skúseností, vrátane príspevkov mladých a starších aktivistov. Platforma musí tiež predstavovať „multimediálnu knižnicu“ zdrojov a relevantných informácií pre existujúcich, ako aj potenciálnych - nielen rómskych - aktivistov, vrátane videodokumentov, obrazových súborov a textovej dokumentácie, ktoré by kapacitne nebolo možné z dlhodobého hľadiska uložiť na sociálnych médiách, resp. limitovaných freeware riešeniach a ktoré tiež neumožňujú viackriteriálne vyhľadávanie.

Kultúrno výchovné o.z. Lácho Drom

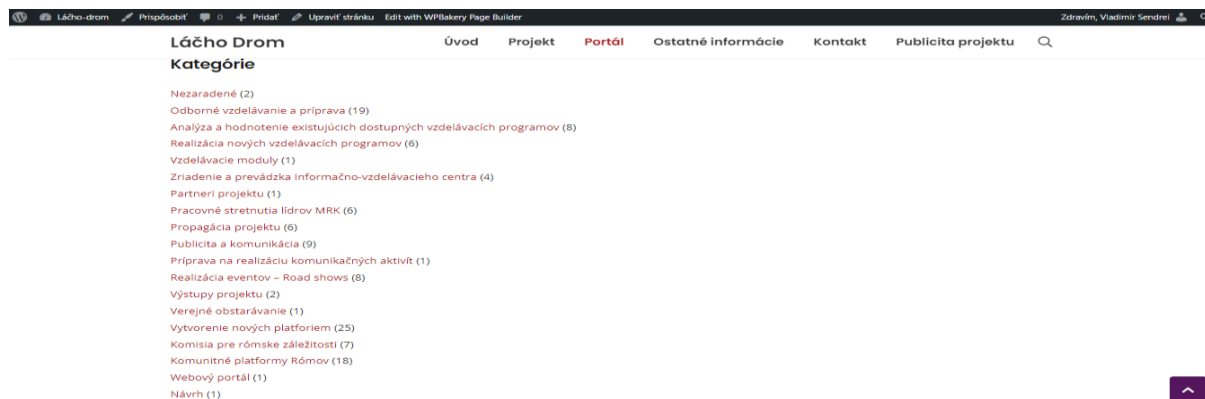

Základné informácie

Odkaz na web: [Lácho-drom – kultúrno-výchovné o.z. \(sendrei.eu\)](https://lacho-drom.sendrei.eu/) (https://lacho-drom.sendrei.eu/)

Zároveň je žiadúce aby obsah platformy bol čiastočne lokalizovaný v rómskom jazyku. Čo sa týka plánovaných funkcií a celkového technického riešenia platformy, tieto budú

výstupom samotného programu. Predmetná platforma je síce súčasťou publicity projektu – ale môže byť aj významnou súčasťou a dôležitým prvkom ďalšieho programu, resp. projektu, vrátane jeho dlhodobej udržateľnosti.

Odkaz na web: <https://lacho-drom.sendrei.eu/portal/>

Riziká spojené s realizáciou

V tomto prípade sa nepredpokladajú vážne riziká späté so zadefinovaním funkcionalít a technických požiadaviek na portál, nakoľko po úspešnom ustanovení a zasadnutí rómskych platforiem sa očakáva vysoký stupeň aktivizmu ich členov. Na druhú stranu, neskorý výber externého subjektu (nepredvídané komplikácie pri procese verejného obstarávania) môže viesť k oneskoreniu programovania, testovania a spustenia 'ostrej' prevádzky portálu. Z uvedeného dôvodu je nutné sa usilovať o čo najskoršie začatie prípravných prác na verejnom obstaraní externého subjektu (t.j. prípravu podkladov, ich odkonzultovanie s odborníkmi a zahájenie samotného obstarávania).

Cieľové skupiny

- zamestnanci MVO;
- rómski aktivisti (rôzne vekové skupiny / ženy a muži);

Výstupy

- Technická dokumentácia pre prípravu webového portálu.
- Podklady pre verejné obstarávanie.
- Zmluva o dielo s externým dodávateľom.

2.3.2 Tvorba (programovanie) portálu vrátane obsahovej náplne

Popis a metóda realizácie

V mnohých prípadoch je potrebné zveriť samotnú tvorbu (programovanie) webového portálu a zabezpečenie jeho obsahovej náplne externému subjektu, ktorého úlohou bude v zmysle požiadaviek realizátora vytvoriť efektívny informačno-komunikačný nástroj pre rómske komunity nielen v rámci daného regiónu, ale aj na celoslovenskej úrovni. Na základe podpísanej zmluvy sa dohodne presný harmonogram prác, detaily obsahu portálu, výstupy, zodpovedné osoby a spôsob komunikácie/dozorovania prípravného procesu prác a dodanie tzv. „beta verzie“ portálu, ktorá bude určitý čas testovaná.

Lácho Drom Úvod Projekt Portál Ostatné informácie Kontakt Publicita projektu Q

Webový portál

15 dec 2021

Podaktívita 3 – Vytvorenie spoločnej platformy (webový portál) pre cieľovú skupinu rómskych občianskych aktivistov

Za účelom aktívneho sieťovania rómskych občianskych aktivistov žiadateľ vytvoril spoločnú osvetovo-vzdelávaciu online platformu – webový portál, ktorý je neustále k dispozícii pre cieľové skupiny v rámci regiónu Gemer-Malohont-Novohrad a umožní ich prepojenie na ďalšie online platformy (domáce a zahraničné), resp. dissemináciu informácií o realizovaných aktivitách/podaktívitách aj v iných regiónoch Slovenska a v zahraničí. Webový portál predstavuje tiež významný prvok dlhodobej udržateľnosti Projektu a jeho výstupov.

Obsah	
Prihlásenie	3
Informačný panel	4
Možnosti ponuky Dashboard/Nástenka	5
Panel o zariadení	6
Príspevky	7
Pridávanie obsahu vašej lokality	8
Editor článkov	9
Edičné možnosti príspevkov	10
Návrhy editora článkov	11
Možnosti editora článkov	12
Príklady editora článkov	13
Adresár článkov	23
Optimovanie používateľského	24
Zmeny používateľského	25
Kategoríe	26
Podmienky používania	27

Najnovšie články

- IPC – fotozábery 2. júna 2022
- RTVS – rádio regina – „Sieťovanie“ 1. júna 2022
- Kokavské zvesti 2022 05 1. júna 2022
- POZVÁNKA na Realizáciu eventov formou lokálnych Road shows 30.5.2022 16. mája 2022
- Prevádzka IPC 13. mája 2022

Kategoríe

- Analýza a hodnotenie existujúcich dostupných vzdelávacích programov (8)
- Komisia pre rómske záležitosti (7)
- Komunitné platformy Rómov (18)
- Návrh (1)
- Nezariadené (2)

Následne sa zabezpečí príprava a dodanie obsahových častí portálu, ktoré bude externý subjekt/dodávateľ integrovať do pripravovanej platformy. Súčasťou technického riešenia webového portálu/online platformy je tiež redakčný systém umožňujúci jednoduchú správu a aktualizáciu obsahu portálu zo strany žiadateľa a ním poverených a zaškolených osôb.

Odkaz z webu: https://lacho-drom.sendrei.eu/wp-content/uploads/Technicka_specifikacia_web_portalu_Lacho_Drom-2.pdf

Riziká spojené s realizáciou

Potrebné je byť si vedomý možných rizík súvisiacich s nedostatočnou kvalitou výstupu (beta verzie platformy) zo strany externého dodávateľa. Z uvedeného dôvodu je nutné klásť dôraz na zabezpečenie dostatočnej vedomostnej úrovne dodávateľa počas prvého stretnutia a prostredníctvom zrozumiteľnej a obsahovo presnej podkladovej dokumentácie, ktorá bude vypracovaná. Pre zabránenie možných meškaní prípravných prác platformy je nutné požadovať pravidelnú spätnú väzbu od dodávateľa o stave prác. Pri dodaní beta verzie portálu je potrebné dôsledne skúmať konformitu diela s priloženým technickým reportom z realizovaných prác.

Odkaz na web: https://lacho-drom.sendrei.eu/wp-content/uploads/Video-20220204_071703-Meeting-Recording-1.mp4

Cieľové skupiny

- zamestnanci externého dodávateľa služieb;
- zamestnanci a dobrovoľníci MVO (vrátane realizátora).

Výstupy

- Dokumentácia obsahujúca informácie o detailnej obsahovej náplni portálu;
- Technický report z programovacích prác;
- Uživatelská príručka pre prácu s portálom/redakčným systémom.

2.3.3 Testovanie, spustenie a prevádzka portálu

Popis a metóda realizácie

Prvotná verzia portálu je testovaná nielen realizátorom projektu ale aj predstaviteľmi oboch novozaložených rómskych platforiem. Počas testovania bude musieť byť kladený dôraz na optimálnosť rozhrania pre užívateľa, zrozumiteľnosť a funkčnosť jednotlivých častí platformy. Výsledky testov je potrebné prediskutovať s externou spoločnosťou zabezpečujúcou proces prípravy/programovania platformy. Po finalizácii prác sa platforma predstaví na zasadnutí platforiem, Komisie pre rómske záležitosti a prezentovaná aj verejnosti. Zabezpečí sa prevádzka a pravidelná aktualizácia portálu (aj v spolupráci so založenými rómskymi platformami).

Riziká spojené s realizáciou

Možné riziká súvisiace s nedostatočnou funkcionalitou platformy musia byť limitované zapojením občianskych aktivistov, ktorí – ako budúci aktívni užívatelia platformy – poskytnú relevantnú spätnú väzbu k obsahovej a funkčnej časti platformy. Je nevyhnutné alokovať dostatočný časový rámec potrebný pre prípravu portálu, kde sa berie do úvahy aj možné omeškanie prác zo strany externého dodávateľa.

Cieľové skupiny

- predstavitelia miestnej a regionálnej samosprávy (starostovia, poslanci ObZ, členovia komisií ap.);
- zamestnanci a dobrovoľníci MVO;
- rómski aktivisti (rôzne vekové skupiny / ženy a muži);
- rómske obyvateľstvo

Výstupy

- Finálna verzia platformy/online portálu s podpornou dokumentáciou.

2.4 Podaktivita 4 – Publicita a komunikácia (semináre, prezentácie, diskusie)

Účel

Príprava a realizácia aktivít spojených s publicitou a komunikáciou aktivít s CS (vrátane riadenej mediálnej kampane) s cieľom propagovania procesov posilňujúcich postavenie Rómov v procese demokratizácie a občianskeho aktivizmu na miestnej úrovni a zvýšenie informovanosti o demokratizačných aktivitách rómskych komunít na Slovensku a paralelnej občianskej angažovanosti ich zástupcov na komunálnej úrovni.

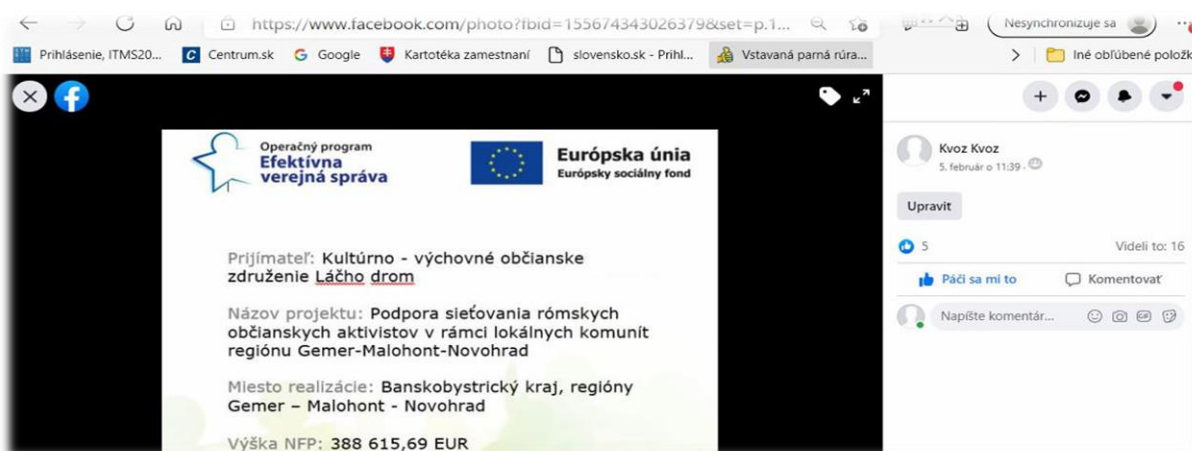
Posilnenie dopadu komunikačných aktivít prostredníctvom cyklu lokálnych Roadshows events, umožňujúcich priamy kontakt rómskych aktivistov a rómskej populácie, ako aj predstaviteľov územnej samosprávy a tiež širokej verejnosti. Road shows zároveň umožnia zvyšovanie povedomia a osvetu formou kultúrno-informačných podujatí a prezentovania aktívnej občianskej angažovanosti Rómov (mladých ľudí, dospelých mužov a žien, ako aj starších ľudí), vrátane posilnenia ich postavenia, ako budúcich lídrov.

Účelovo sa spracuje a zdokumentuje projekt (vrátane všetkých realizovaných aktivít) formou zborníka/brožúry za účelom zabezpečenia udržateľnosti jeho výsledkov.

2.4.1 Obsahová príprava na realizáciu komunikačných aktivít

Popis a metóda realizácie

Každý realizátor projektu bude musieť realizovať, paralelne s implementáciou predošlých aktivít, podporné online a offline komunikačné aktivity oslovujúce cieľové skupiny súvisiacimi so zasadnutiami Komisie pre rómsku problematiku a aktivitami komunálnych platforiem Rómov, čo sa dosiahne prostredníctvom série televíznych/rozhlasových rozhovorov, publikovaním článkov v printových médiách, pravidelným vydávaním tlačových správ na webe, ako aj v rámci vytvoreného profilu Projektu na sociálnej sieti. Vzhľadom na komplexnosť a rozsah plánovaných komunikačných aktivít sa oslovia zástupci platforiem Rómov pre podporu a spoluprácu. Tým sa dosiahne iný uhol pohľadu na rómsku problematiku (z pohľadu aktivistov), čím sa dosiahne vierohodný efekt pri komunikovaných správach a informáciách, v súčasnosti realizovaný najčastejšie formou prezentácie a besied na sociálnych sieťach.

Odkaz z webu: <https://youtu.be/wIGOip9kAp0?t=485>

Riziká spojené s realizáciou

Nie je nevyhnutné predpokladať určité riziká súvisiace s realizáciou komunikačných aktivít. V prípade malého záujmu o spoluprácu a podporu zo strany občianskych aktivistov je potrebné aby do daných procesov bol, v prípade potreby, zapojený externý subjekt.

Cieľové skupiny

- predstavitelia miestnej a regionálnej samosprávy (starostovia, poslanci ObZ, členovia komisií ap.);
- zamestnanci a dobrovoľníci MVO;
- rómski aktivisti (rôzne vekové skupiny / ženy a muži);
- rómske obyvateľstvo;
- slovenská majorita / široká verejnosť;

- zástupcovia médií.

Výstupy

- Tlačové správy;
- Publikované články;
- Rozhovory v TV a rozhlase;
- Profil Projektu na sociálnej sieti.

2.4.1.1 Odkazy publicity na webe

Web

[Lácho-drom – kultúrno-výchovné o.z. \(sendrei.eu\)](https://lacho-drom.sendrei.eu) (<https://lacho-drom.sendrei.eu/>)

YouTube

<https://youtu.be/SEjnt3UdC9I?t=12>

<https://youtu.be/tn65erL3yfQ?t=4> <https://youtu.be/wIGOip9kAp0?t=485>

Facebook

[\(20+\) Kvoz Kvoz | Facebook](https://www.facebook.com/kvoz.kvoz.98) (<https://www.facebook.com/kvoz.kvoz.98>)

Kokavské zvesti

[Kokavské zvesti 2022 05 – Lácho-drom \(sendrei.eu\)](https://lacho-drom.sendrei.eu/propagacia-projektu-kokavske-zvesti-2022-05/) (<https://lacho-drom.sendrei.eu/propagacia-projektu-kokavske-zvesti-2022-05/>)

Rádio Regina – stred

[RTVS – rádio regina – „Sieťovanie“ – Lácho-drom \(sendrei.eu\)](https://lacho-drom.sendrei.eu/rtvs-radio-regina-sietovanie/) (<https://lacho-drom.sendrei.eu/rtvs-radio-regina-sietovanie/>)

TASR 3x

[TASR – Prezentácia aktivít projektu 2022 04 – Lácho-drom \(sendrei.eu\)](https://lacho-drom.sendrei.eu/tasr-prezentacia-aktivit-projektu-2022-04/) (<https://lacho-drom.sendrei.eu/tasr-prezentacia-aktivit-projektu-2022-04/>)

Regionálne denníky o projekte „Sieťovanie“ 3x

[Regionálne denníky o projekte „Sieťovanie“ – Lácho-drom \(sendrei.eu\)](https://lacho-drom.sendrei.eu/regionalne-denniky-o-projekte-sietovanie/) (<https://lacho-drom.sendrei.eu/regionalne-denniky-o-projekte-sietovanie/>)

Prezentácia aktivít projektu „Sieťovanie“ na Road shows

[Prezentácia aktivít projektu „Sieťovanie“ – Lácho-drom \(sendrei.eu\)](https://lacho-drom.sendrei.eu/prezentacia-aktivit-projektu-sietovanie/) (<https://lacho-drom.sendrei.eu/prezentacia-aktivit-projektu-sietovanie/>)

[Propagácia projektu – Lácho-drom \(sendrei.eu\)](https://lacho-drom.sendrei.eu/8162-2/) (<https://lacho-drom.sendrei.eu/8162-2/>)

2.4.1.2 Publicita na aktivitách a v priestoroch

Na úrovni každého projektu spolufinancovaného z ESF je potrebné dodržiavať základné usmernenia informovania a komunikácie, ktoré definuje Manuál pre informovanie a komunikáciu pre prijímateľov v rámci OP EVS, ktorý je zverejnený na webovom sídle www.reformuj.sk.

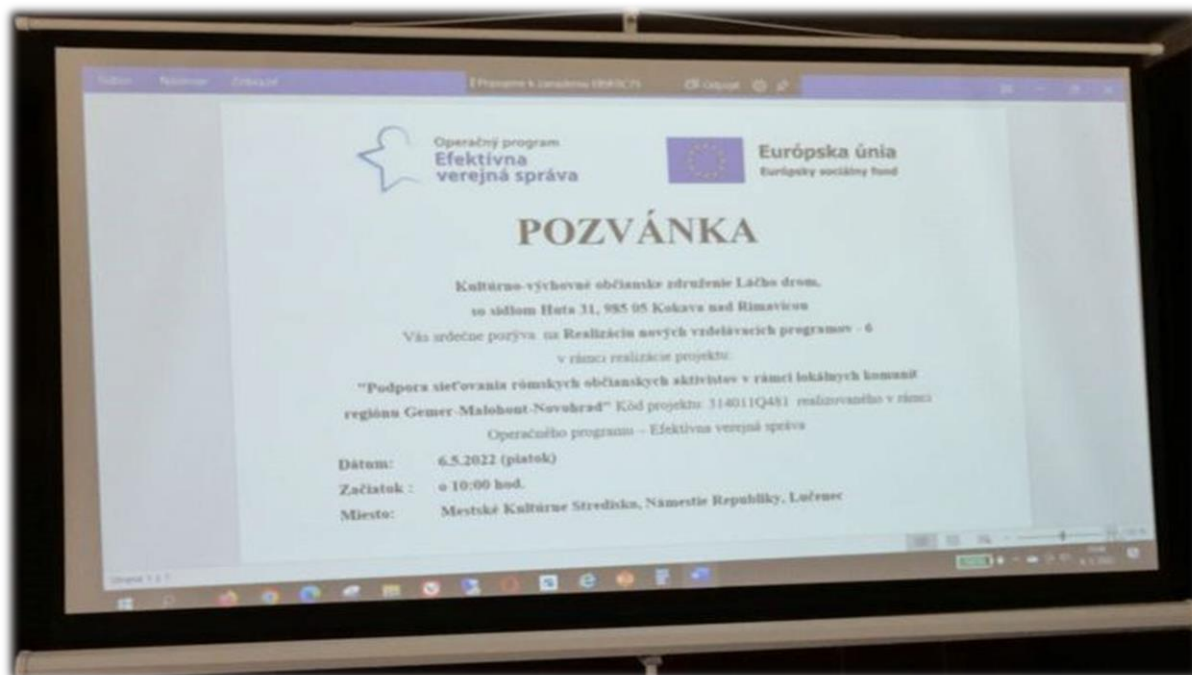
Ak má prijímateľ zriadené webové sídlo, je povinný počas realizácie aktivít projektu uverejniť na svojom webovom sídle krátky opis projektu, vrátane popisu cieľov a výsledkov projektu. Rozsah informácie zverejnenej na webovom sídle prijímateľa musí byť primeraný výške poskytovaného príspevku a musí zdôrazňovať finančnú podporu z Európskej únie.

Priestory IPC

Eventy a neformálne vzdelávanie

2.4.2 Realizácia eventov formou lokálnych Road shows

Popis a metóda realizácie

Pre úspešné dosiahnutie cieľa je potrebné zabezpečiť realizáciu série Road shows, podľa okolností a možností v slovenskom aj rómskom jazyku vo vybraných obciach / mestách na Slovensku. Nakoľko ich obsahovou náplňou sú tematické diskusie sprevádzané kultúrnymi podujatiami s cieľom motivácie/aktivácie verejnosti v občianskych témach, predpokladá sa zapojenie aj zástupcov založených rómskych platforiem.

V rámci jednotlivých roadshows events sa uskutočňujú tematické diskusné fóra a prezentácie zamerané zvyšovanie povedomia a osvetu formou kultúrno-informačných podujatí a prezentovania aktívnej občianskej angažovanosti Rómov (za účasti významných predstaviteľov rómskej komunity, ako garantov náležitej kvalitatívnej úrovne daných podujatí). Tie budú predovšetkým propagovať komunitný aktivizmus a prezentovať témy súvisiace s výkonom poslaneckej a kontrolnej činnosti na úrovni samosprávy, boj proti dezinformáciám, význam a spôsob sieťovania mimovládnych organizácií, ako aj význam mediálnych aktivít a práce s médiami.

Event 1 v Kokave nad Rimavicou

Event 2 v Rimavských Jánovciach

Event 3 v Súkromnom hudobnom a dramatickom konzervatórium v Rimavskej Sobote

Event 4 v Kokave nad Rimavicou

Event 5 v Rimavskej Sobote – múzeum

Event 6 Lučenec – MsKS

Event 7 v Súkromnom hudobnom a dramatickom konzervatórium v Rimavskej Sobote

Event 8 v Kokave nad Rimavicou

Predstavitelia verejnosti a občianskych aktivistov sa zároveň budú môcť, formou otázok, dozvedieť nové informácie a získať poznatky o fungovaní zastupiteľskej demokracie na lokálnej/regionálnej úrovni.

Odkaz na web: <https://lacho-drom.sendrei.eu/pozvanka-na-realizaciu-eventov-formou-lokalnych-road-shows-30-5-2022/>

Riziká spojené s realizáciou

Pre úspešnú realizáciu podujatí je vždy dôležitý výber vhodných lokalít, atraktívna obsahová náplň podujatí, ako aj potrebné materiálno-technické vybavenie, čo sú dôležité faktory pre úspešnú realizáciu s primeraným diváckym / účastníckym záujmom. Za účelom dosiahnutia maximálneho efektu nech je do prípravy a realizácie Road shows zapojený externý subjekt.

Cieľové skupiny

- predstavitelia miestnej a regionálnej samosprávy (starostovia, poslanci ObZ, členovia komisií ap.);
- zamestnanci a dobrovoľníci MVO;
- rómski aktivisti (rôzne vekové skupiny / ženy a muži);
- rómske obyvateľstvo;
- slovenská majorita / široká verejnosť;

Výstupy

- Cyklus lokálnych Road shows (8 podujatí);
- Pozvánky, pohostenie ap.

2.4.3 Spracovanie výstupov z projektu

Popis a metóda realizácie

Tesne pred koncom realizácie projektu realizátor pripraví zborník/brožúru, ktorá bude prehľadnou formou a v obsahovo atraktívnej aj vizuálnej podobe sumarizovať realizované aktivity/podaktivity projektu. Pripravená brožúra zároveň prispeje k udržateľnosti výsledkov projektu, nakoľko je dôležité aby bola pripravená nielen v printovej, ale aj digitálnej (PDF)

verzii s priamymi odkazmi na webové sídla prezentovaných výsledkov. Brožúra nech je oficiálne prezentovaná počas najbližších zasadnutí Komisie pre rómske záležitosti, komunálnych platforiem Rómov, publikovaná aj na vytvorenom webovom portáli, ako aj počas komunikačno-prezentačných aktivitách.

Riziká spojené s realizáciou

Rozhodujúcim prvkom pre zostavenie brožúry je dostatok zozbieraných podkladov a materiálov, vrátane vhodnej fotodokumentácie, ako aj jej následnej profesionálnej príprave a spracovaní a to atraktívnou formou so zodpovedajúcou výpovednou hodnotou, ktorú sme, veríme, dosiahli aj my.

Cieľové skupiny

- predstavitelia miestnej a regionálnej samosprávy (starostovia, poslanci ObZ, členovia komisií ap.);
- zamestnanci a dobrovoľníci MVO;
- rómski aktivisti (rôzne vekové skupiny / ženy a muži);
- rómske obyvateľstvo;
- slovenská majorita / široká verejnosť.

Výstupy

- Brožúra (min. 200 kusov).

3 HODNOTY MERATEĽNÝCH UKAZOVATEĽOV NÁŠHO PROJEKTU

P0178 - Počet koncepčných, analytických a metodických materiálov

- cieľová hodnota - min 3, **SPLNENÉ**
- konkrétne výstupy: Analýza existujúcich neformálnych vzdelávacích programov, Komunikačný akčný plán Projektu, Dokumentácia pre prípravu webového portálu

P0589 - Počet zrealizovaných informačných aktivít

- cieľová hodnota - min 15, **SPLNENÉ**
- konkrétne výstupy: Tlačové správy, Publikované články, Rozhovory v TV a rozhlase, Profil Projektu na sociálnej sieti, Cyklus lokálnych Road shows (8 podujatí)

P0595 - Počet zrealizovaných školení, kurzov, seminárov a vzdelávacích aktivít

- cieľová hodnota - min 6, **SPLNENÉ**
- konkrétne výstupy: Moduly neformálneho vzdelávacieho programu (3) pre členov 2 komunálnych platforiem

P0717 - Počet osôb cieľovej skupiny zapojených do projektu

- cieľová hodnota - min 60, **SPLNENÉ**
- konkrétne výstupy: Komunálna platforma Rómov (30 členov nad 30 rokov), Komunálna platforma mladých Rómov (30 členov do 29 rokov)

P0887 - Počet novovzniknutých platforiem verejných politík

- cieľová hodnota - min 3, **SPLNENÉ**
- konkrétne výstupy: Komisia pre rómske záležitosti, Komunálna platforma Rómov, Komunálna platforma mladých Rómov, Webový portál

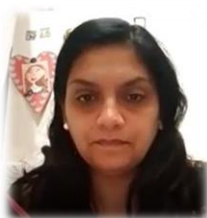
P0888 - Počet vytvorených multisektorových partnerstiev

- cieľová hodnota - min 3, **SPLNENÉ**
- konkrétne výstupy: Neformálne partnerstvá s relevantnými inštitúciami zapojenými do realizácie projektu

4 PRÍNOSY A ODPORÚČANIA

4.1 Pracovné aktivity vybraného odborného personálu

PhDr. Stanislava Botošová – Jonášová, garant projektu

Stretávanie sa s potenciálnymi mladými lídrami v meste LC, tvorenie skupín Rómov nad 30 rokov, mladých Rómov pod 30 rokov, sieťovanie aktivistov, možností angažovaní sa v komunálnej politike, hľadanie nových možných príležitostí pre mladé skupiny v oblasti rozvoja svojich komunit, spoločná spolupráca pri tvorbe komunálnych platforiem a Komisie pre rómske záležitosti. Osobná participácia pri tvorbe projektových zámerov, realizovaných z rôznych zdrojov, šitých na mieru.

Mgr. Maroš Oláh, odborník senior 2

Ako odborník senior 2 som vykonával v projekte koordináciu odborného vzdelávania a prípravy rómskych aktivistov; participoval na činnostiach v rámci vytvorených platforiem. Zabezpečoval som činnosti súvisiace so spracovaním vstupov a tvorby výstupov projektu a spôsobu ich praktickej realizácie. Poskytoval som podporu expertom a participoval na realizácii vzdelávacích aktivít, neformálnych osvetovo-náučných tréningoch a vecných diskusiách. Aktívne som sa zúčastňoval na práci v odborných skupinách, komisiách a platformách pre vecnú problematiku náplne projektu, vrátane konzultačnej činnosti vo vzťahu k podaktivitám.

Ing. Mgr. Gabriela Radičová, expert 1

Vypracovanie analýzy hodnotenia existujúcich dostupných vzdelávacích programov. Vypracovanie - návrhu mentoringového modulu, prieskum aktívnych a plánovaných výziev (štrukturálne fondy, dotácie iné) vzhľadom na potreby CS, lektoring, koučing – pre potreby neformálnych školení pre účastníkov projektu. Neformálne vzdelávanie účastníkov. Mentoring poskytovaný cieľovej skupine. Tematické diskusie sprevádzané kultúrnymi podujatiami s cieľom motivácie/aktivácie verejnosti v občianskych témach za jednotlivé mesiace trvania projektu. Pracovné stretnutia k príprave a realizácii partnerstiev s MVO na základe Memoranda o spolupráci pri realizovaní projektu. Vypracovanie a doplnenie analýzy hodnotenia existujúcich dostupných vzdelávacích programov.

Mgr. Alena Horváthová, expert 2

Príprava a vypracovanie vzdelávacích modulov v projekte Podpora sieťovanie rómskych občianskych aktivistov v rámci lokálnych komunít regiónu Gemer - Malohont - Novohrad. Lektorská a vzdelávacia činnosť zameraná na CS mladých do 30 rokov a CS nad 30 rokov. V rámci prípravy na vzdelávanie som vypracovala dotazníky, pracovné listy a iný vzdelávací materiál na stretnutia s CS. Pravidelne som sa stretávala a viedla rozhovory s CS z lokality Rimavské Janovce, Rimavská Sobota, zúčastnila som sa na všetkých vzdelávaniach / ako lektorka - školiteľka /, tréningoch a vecných diskusiách v rámci prezentácie projektu, ako aj počas road shows.

Mgr. Tibor Horváth, expert 3

Príprava a vypracovanie vzdelávacích modulov (pokročilý) v projekte Podpora sieťovanie rómskych občianskych aktivistov v rámci lokálnych komunít regiónu Gemer - Malohont - Novohrad. Lektorská a vzdelávacia činnosť zameraná na členov komunálnych platforiem mladých do 30 rokov a CS nad 30 rokov. Účasť na neformálnom vzdelávaní Rómov, stretnutia s rómskou komunitou v ich prirodzenom prostredí. Príprava vzdelávacieho materiálu na stretnutia s CS. Pravidelne som sa stretával s rómskou mládežou z obce Rimavské Janovce, ktorá bola zapojená do projektu, spolu sme sa snažili hľadať možnosti na zlepšenie života v obci. Informoval som o projekte aj miestnu samosprávu – starostu a poslancov v obci Rimavské Janovce. Zúčastnil som sa na lokálnych road shows / Expert 3 - lektor/. Bol som prítomný na kultúrnych vystúpeniach, vecných diskusiách a tréningoch.

Mgr. Július Radič, odborník junior 2

Mojou náplňou práce, ako odborníka juniora 2, bola priebežná administrácia a zabezpečenie obsahu webového portálu. Participácia s odborným personálom a expertami pri príprave dokumentov a zabezpečení rómskych aktivistov na zasadnutiach platforiem mladých Rómov do 30 rokov, Rómov nad 30 rokov a Komisie pre rómske záležitosti. Informovanie CS o aktuálnych výzvach, projektoch a ich zverejňovanie na facebookovom profile a webovom portály. Následné podieľanie sa na spustení a prevádzke Informačno-poradenského centra v Kokave nad Rimavicou.

4.2 Prínosy projektu – čo bolo dobré

PhDr. Stanislava Botošová – Jonášová, garant projektu

Dôkladná príprava rómskych aktivistov pre spoluprácu so zástupcami samosprávy obce a mesta a inými inštitúciami. Pochopenie konceptu a zámeru projektu a následnej potreby viac sa angažovať vo veciach verejných, sústredenie sa na ďalších potenciálnych lídrov vo svojej lokalite, s cieľom vytvárať pracovné skupiny pre implementáciu programov a projektov.

Mgr. Maroš Oláh, odborník senior 2

Dobré bolo podľa môjho názoru to, že vďaka projektu sa sformovala skupina kvalitných odborníkov, ktorí mali možnosť posunúť ľudí, zvýšiť ich kompetencie, zručnosti, vedomosti formou aktívnych pravidelných stretnutí, tréningov, workshopov. Skupiny ľudí z rôznych regiónov boli a sú zaktivizovaní, zosieťovaní a v rámci vytvorených platforiem aj spolupracujú s rôznymi organizáciami. Dobré bolo tiež to, že ľudia začali pomaly chápať, ako je dôležité byť v rámci svojich lokalít aktívni, obhajovať svoje práva ale aj povinnosti. Dobré je tiež to, že zapojení ľudia sú aktívni v rámci vytvorených platforiem a ďalej budujú svoje povedomie vo svojom okolí a širokej verejnosti. Ako prínosné vnímam aj vytvorené partnerstvá.

Ing. Mgr. Gabriela Radičová, expert 1

Dobrá bola informovanosť Rómov v témach o verejných politikách, zvyšovanie povedomia verejnosti o možnostiach účasti občanov na príprave verejných politik a stratégií na miestnej, regionálnej a národnej úrovni. Aktivizácia a mobilizácia Rómov, vyhľadávanie aktívnych občanov, sieťovania organizácií združujúcich zástupcov rómskej národnostnej menšiny, vznik platforiem a strešných organizácií, ktoré budú spolupracovať na presadení zmien vo vopred zadefinovaných tematických oblastiach, podľa naliehavosti situácie a potrieb cieľových skupín

(napr. spoločenskej, kultúrnej, ekonomickej) za účelom zvyšovania kvality verejných politík, vrátane zvyšovania povedomia zamestnancov MVO o predmetných oblastiach, s cieľom redukovať marginalizáciu rómskeho etnika a zmierňovať rasovú/etnickú nerovnosť a napätie. Posilnenie spolupráce medzi MVO a samosprávou, prostredníctvom inštitucionalizácie pravidelnej pracovnej „Komisie pre rómske záležitosti“, presadzovanie záujmov rómskej komunity pri riešení akútnych problémov a zvýšenie kvality verejných politík.

Mgr. Alena Horváthová, expert 2

Podarilo sa aktivizovať Rómov, mladých aj starších, v regióne Gemer - Malohont - Novohrad s dôrazom na ich aktívnu účasť počas neformálneho vzdelávania. Mali možnosť si vyskúšať rôzne modelové situácie, s ktorými sa bežne stretávajú v reálnom živote. Účastníci získali vedomosti z rôznych oblastí, ktoré im boli prezentované v moduloch a môžu aj po ukončení navštevovať Informačné poradenské centrum v Kokave nad/Rimavicou.

Mgr. Tibor Horváth, expert 3

Mohli sme vyskúšať nové formy neformálneho vzdelávania dospelých. Rómovia sa mali možnosť aktívne zapájať - sami sa vedeli prezentovať, poukázať na problémy aj predstaviť svoje plány, sny. Môžem skonštatovať, že v projekte sa úspešne aktivizovali Rómovia z regiónu Gemer - Malohont - Novohrad. Účastníci získali vedomosti z rôznych oblastí, ktoré im boli prezentované v moduloch expertmi, podľa náročnosti /základný, pokročilý, mentoringový/.

Mgr. Július Radič, odborník junior 2

Pozitívne na projekte bolo to, že sa nám podarilo zmobilizovať mladých Rómov a aktívnych starších Rómov, ktorí majú záujem sa zapájať do verejného života v obci/meste. Zároveň sa podarilo vytvoriť platformy Rómov nad 30 rokov, mladých Rómov do 30 rokov a Komisie pre rómske záležitosti. Ďalej mohli získať vedomosti ako funguje samospráva, jej kompetencie a informácie, ako sa môžu sami podieľať na riešení problémov v obci.

4.3 Odporúčania a pranie

PhDr. Stanislava Botošová – Jonášová, garant projektu

Vytvoriť v lokalitách kvalitné skupiny lídrov, začala by som ešte dôkladnejšie sieťovať, lídrov vyhľadávať na SOŠ v meste Lučenec ale aj v blízkej lokalite.

Moje želanie pre KVOZ Lácho drom, obe platformy a komisiu: dlhodobú udržateľnosť a mnoho uskutočnených plánov.

Mgr. Maroš Oláh, odborník senior 2

Osobne si myslím, že z hľadiska zamerania mal projekt zmysel a veľký význam. Avšak, ako všade aj tu, vnímam nedostatky! Z hľadiska vytvorených platforiem a zapojenosti aktívnych ľudí vidím potrebu posilnenia udržateľnosti vytvoreného systému. Podľa môjho názoru ľudia, platformy stále potrebujú podporu zo strany odborníkov, expertov. Preto trvanie projektu s dlhším časovým úsekom trvania by bol z mojej strany vítaný. Zmocňovanie ľudí všeobecne k niečomu je proces v rámci nastavených nástrojov a za krátky čas trvania týchto nástrojov je ich udržateľnosť bez ďalšej podpory náročnejšia. Projekt by som určite predĺžil.

Moje želanie: hlavne pevné zdravie, odhodlanie, neustálu motiváciu meniť veci. Získané vedomosti, skúsenosti v rámci projektu, aby vedeli účinne uplatňovať pri vytváraní ďalších skvelých vecí, ako bol aj tento projekt.

Ing. Mgr. Gabriela Radičová, expert 1

Vzhľadom ku covidovej situácii, bolo nedostatok stretnutí platforiem a Komisie so samosprávami, zapojenie väčšieho počtu spolupracujúcich organizácií, spoločné písanie projektov s cieľovou skupinou, na podporu zámeru projektu.

Moje želanie: prajem viac podobných projektov, pretože prijímateľ má vytvorenú štruktúru a tím spolupracovníkov, má vytvorené kontakty na cieľové skupiny a dobre meno v regióne. Obom platformám a Komisii pre rómske záležitosti želám hlavne, aby naďalej pôsobili vo svojich komunitách a aby boli nápomocní samosprávam a inštitúciám pracujúcim v rómskych témach.

Mgr. Alena Horváthová, expert 2

V budúcnosti by som zamerala svoje aktivity na jednu vekovú skupinu, napr. CS mladých ľudí, ktorí majú iné očakávania, nápady a záujem. Predpokladám ich lepšie umiestnenie aj v pracovnej sfére.

Moje želanie: pokračovať v pilotnom projekte a naplánovaných aktivitách, aby sa nestratil kontakt s CS. Podporiť obe platformy, aby sa stretávali a mohli systematicky pracovať vo svojich lokalitách.

Mgr. Tibor Horváth, expert 3

V budúcnosti by som venoval viac času spolupráci a nadviazaní kontaktov so samosprávami. Problém vidím vo výpadku z dôvodu COVID 19, kedy sme museli pracovať aj online. Zabezpečiť dotácie aj z iných zdrojov, aby aktivity mohli pokračovať ďalej.

Moje želanie: pokračovať v naplánovaných aktivitách, aby sa nestratil kontakt s CS. Podporiť obe platformy, aby sa stretávali a mohli systematicky pracovať. Vďaka patrí celému tímu, kto sa podieľal na tvorbe projektu, od manažovania až po záverečnú správu.

Mgr. Július Radič, odborník junior 2

Aktívne sa zúčastňovať zasadnutí obecného/mestského zastupiteľstva (rómski aktivisti) a nadviazať širšiu spoluprácu s komunitnými centrami.

Moje želanie: naďalej motivovať rómskych lídrov k aktívnemu zapájaniu do verejného diania v obci/meste. Nadobudnuté vedomosti neformálnym vzdelávaním vniesť do praxi (vytvoriť projekt, kandidovať na poslanca do zastupiteľstva, predkladať návrhy riešenia problémov na obecné/mestské zastupiteľstvá).

ZÁVER A POĎAKOVANIE

Veľké poďakovanie patrí predstaviteľom Ministerstva vnútra SR, Sekcia európskych programov, v rámci Operačného programu Efektívna verejná správa, ktorí nás podporili pri príprave zmluvy, boli nám nápomocní pri priebežných zmenách harmonogramu aj aktivít projektu.

Podakovanie patrí aj tým samosprávam, ktorí prispeli k hladkému priebehu všetkých plánovaných aktivít, či už svojimi radami, ochotou spolupracovať, či poskytnúť materiálno-technické zabezpečenie.

Podakovanie chceme vyjadriť aj všetkým partnerom projektu, ktorí každý svojou troškou podporil naše vízie počas príprav projektu ale aj počas realizácie.

Podakovať chceme všetkým odborným aj riadiacim zamestnancom, ktorí museli riešiť aktivity projektu aj počas problematickeho obdobia, sprevádzaného protipandemickými opatreniami a s tým spojenými obmedzeniami počas práce s cieľovou skupinou.

Obom komunálnym platformám aj Komisii pre Rómske záležitosti prajeme veľa úspechov pri zveľaďovaní svojich komunit aby všetko čo v rámci projektu získali vedeli efektívne vrátiť tým, ktorých zastupovali.

